

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ Μ'

ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛ. 72.18.308

1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1991

ΑΡΙΘ. 14

— ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ —

Ευαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Μνήμη τοῦ ἁγίου Ἱεροθέου. — Μητροπ. Πατρῶν Νικοδήμου, Μηνύματα Τριωδίου. — Ἀρχιμ. Ἱεροθέου Βλάχου, Τὸ «Σύμβολο τῆς Πίστεως». — π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, Ἡ ἀντιαιρετική ποιμαντική τῆς Ἐκκλησίας. — Ἀλεξ. Μ. Σταυροπούλου, SI AMAS VENI. — Ἀρχιμ. Εὐθ. Ἐλ. Ἐλευθεριάδη, Εἰς τὴν κοίμησιν τῆς ἁγίας Θεοπρομήτορος Ἄννης. — Ἐπίκκιρα. — Φς, Τὸ βιβλίον. — Ευαγγέλου Π. Λέκκου, Εἰδήσεις - Γεγονότα - Ἀξιωματώτα.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Ἀθήναι, Ἰακίου 1 — Τηλέφ.
72.10.734 ● Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης
Μιχαήλ, Ἀριστοτέλους 179,
112 51 Ἀθήναι.

ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΕΡΟΘΕΟΥ

Τὴν 4η Ὀκτωβρίου ἡ Ἐκκλησία εορτάζει τὴ μνήμη τοῦ ἁγίου «Ἱεροθέου Ἀρεοπαγίτου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν (Α' αἰ.)». Ἡ διατύπωσις αὐτῆ τῶν «Διπτύχων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ἀπεικονίζει τὴν ἐπικρατήσασα παράδοσι γιὰ τὴν ἀγνωστὴ ζωὴ τοῦ ἁγίου Ἱεροθέου, ὁ ὁποῖος ἀπὸ μερικὸν θεωρήθηκε «ἀναντιρρήτως ἀνύπαρκτον πρόσωπον» (Δημ. Μπαλάνοβ, Πατρολογία, Ἀθῆναι, 1930, σ. 513, ὑπόσημ. 3). Ὡς ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς γνώμης αὐτῆς χρησιμοποιεῖται ἡ διαπίστωσις ὅτι τὸν Ἱερόθεο «ἀγνοεῖ σύμπασα ἡ ἀρχαία Παράδοσις» καὶ ὅτι «κατὰ πολὺν μεταγενεστέρας Παράδοσις ἐγένετο ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν» (αὐτόθι). Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς «πραγματικῆς ὑπάρξεως τοῦ Ἱεροθέου» ἀγωνίσθηκε ὁ ἀείμνηστος ἀρχιμανδρίτης (μετέπειτα Μητροπολίτης) Ἑμμανουὴλ Καρπάθιος μὲ σειρὰ δημοσιευμάτων σὲ περιοδικὰ «Ἀνάπλασις», «Θεολογία» καὶ «Γρηγόριος Παλαμάς».

Ἡ προβαλλομένη ἀπόδειξις ἐκ τῆς σιγῆς τῶν διασωθέντων μνημείων τῆς ἀρχαίας χριστιανικῆς παραδόσεως (*argumentum e silentio*) δὲν εἶναι πειστικὴ καὶ ἀκλόνητη, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπάρχουσα μακροαίων μεταγενέστερη παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας δὲν μπορεῖ νὰ πλάσθηκε «ἐκ τοῦ μηδενός», ἀλλ' ἀσφαλῶς ἔχει ἐρείσματα σὲ ἀπολεσθέντα στοιχεῖα τῶν πρώτων αἰώνων, τὰ ὁποῖα ἀναπλάσθησαν σὲς παραδόσεις, πὺν τροφοδότησαν τοὺς συναξαριστές, τοὺς ἕμνογράφους καὶ τοὺς ἁγιογράφους. Ἀρκετὰ ἀριστοτεχνήματα τῆς Βυζαντινῆς Ζωγραφικῆς μαρτυροῦν «τὴν σπουδαίαν ἀλήθειαν ἣν ἔσχεν ἡ προσωπικότης» τοῦ ἁγίου Ἱεροθέου «παρα τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ Μεσαίωνα» (Γάσος Γριτσόπουλος).

Ὁ πυρὴν τῆς παλαιοχριστιανικῆς γιὰ τὸν ἅγιο παραδόσεως δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἀνιχνευθῆ μὲ κριτικὴ ἀξιολόγησι καὶ ἐκλεκτικὴ παραδοχὴ τῶν πληροφοριῶν, πὺν παρέχουν γι' αὐτὸν τὰ ἔργα τοῦ ΨευδοΔιονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, ὁ ὁποῖος σφειτερίζομενος τὴν ταυτότητα τοῦ ἁγίου Διονυσίου (τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων), αὐτοπροβάλλεται ὡς μαθητῆς τοῦ Ἀπ. Παύλου καὶ τοῦ ἁγίου Ἱεροθέου. Ὁ ΨΔιονύσιος ἀφ' ἑνὸς ἐξυμνεῖ τὸν Ἱερόθεο, τὸν Ἰάκωβο τὸν Ἀδελφόθεο καὶ τὸν Ἀπ. Πέτρον ὡς κορυφαίους θεολόγους, πὺν παρίσταντο κατὰ τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου (Περὶ θεῶν ὀνομάτων III, 2), καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀποδίδει σὶν Ἱεροθεο δὺο ἰσόκυρες πρὸς τὴν Ἁγία Γραφὴ συγγραφές, πὺν φέρουν τοὺς τίτλους «Θεολογικαὶ στοιχειώσεις» καὶ «Ἐρωτικὸ ἕμνον» (πρὸβλ. αὐτόθι II, 10 καὶ IV, 14-17). Ἐπίσης ἀποδίδει σ' αὐτὸν τὴ διαίρεσιν τῶν ἀγγελικῶν χορῶν σὲ τρεῖς τριάδες (Περὶ τῆς οὐρανοῦ ἱεραρχίας VI, 2).

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΡΙΩΔΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΕΡΑΝ Ι. ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ

Α' ΑΠΟ ΔΕΙΠΝΩΝ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν
κ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

III. «ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ ΗΜΕΡΑΝ...».

Τὰ ἑβδομαδιαῖα συνθήματα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, περὶ τῶν ὁποίων ὠμιλήσαμεν, ἡ Ἐκκλησία τὰ προσφέρει καὶ μὲ μίαν ἐσωτερικωτέραν ταξινόμησιν καὶ ἀναλυτικωτέραν διάρθρωσιν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἡμερήσια θέματα καὶ σταθμούς, περὶ τῶν ὁποίων θὰ ἐνημερώσῃ ἢ παροῦσα ὁμιλία. Καθ' ὃν τρόπον ὁλόκληρον τὸ πνευματικὸν ὕλικόν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς εἶναι κατανεμημένον εἰς ἑβδομαδιαίους κύκλους, πού παρέχουν τὰ συνθήματά τους μὲ τοὺς ἀντιστοιχοῦς ὕμνους τῆς Ἐκκλησίας, ἔτσι καὶ κάθε μέρα τῆς ἑβδομάδος ἔχει ἓνα ἰδιαίτερον λειτουργικὸν ἄξονα καὶ ἰδιαίτερον πλαίσιον εἰς τὴν λατρευτικὴν ζωὴν τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ὁ ἡμερήσιος ἑορταστικὸς κύκλος διαρκεῖ ὁλόκληρον τὸ ἔτος· ἐπομένως, καὶ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς τὰ καθημερινὰ συνθήματα προσαρμόζονται ἀναλόγως πρὸς τὸ ἑορταστικὸν θέμα ἐκάστης ἡμέρας. Ἔχουν δὲ ἡμερήσια συνθήματα καὶ περαιτέρω διάκρισιν καὶ ἀνάλυσιν. Ὄστω λοιπὸν ἔχομεν· α) τὸν ἑβδομαδιαῖον κύκλον, β) τὸν ἡμερήσιον κύκλον καὶ γ) τὴν διάρθρωσιν τοῦ ἡμερησίου λειτουργικοῦ κύκλου.

1. Σήμερον θὰ ἐξηγήσωμεν ὅτι κάθε μία ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος εἶναι ἀφιερωμένη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς κάποιο ἰδιαίτερον λειτουργικὸν θέμα. Καὶ ἀναλυτικῶς· Ἡ Δ ε υ τ έ ρ α εἶναι ἀφιερωμένη εἰς τοὺς ἁγίους ἀγγέλους, ἡ Τ ρ ί τ η εἶναι ἀφιερωμένη εἰς τὸν Πρόδρομον τοῦ Κυρίου, ἡ Τ ε τ ά ρ τ η καὶ ἡ Π α ρ α σ κ ε υ ἡ εἶναι ἀφιερωμένες εἰς τὴν σταύρωσιν τοῦ Κυρίου, ἡ Π έ μ π τ η εἶναι ἀφιερωμένη εἰς τοὺς ἀποστόλους καὶ εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον, τὸ Σ ά β β α τ ο ν εἰς τοὺς ἁγίους μάρτυρας καὶ εἰς μνήμην τῶν νεκρῶν, καὶ ἡ Κ υ ρ ι α κ ῆ εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου. Αὐτὰ ἰσχύουν καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Καὶ ὅταν προσέξῃ κανεὶς τὰς ἱεράς ἀσματικὰς ἀκολουθίας

τῶν ἡμερῶν τῆς ἑβδομάδος θὰ ἴδῃ ὅτι, ἀναλόγως πρὸς τὴν ἡμέραν, ξεχωρίζουν οἱ ὕμνοι διὰ νὰ δώσουν εἰς αὐτὴν ἀνάλογον περιεχόμενον. Τὴν μίαν ἡμέραν δηλ. ἔχομεν τὴν ὕμνολογίαν τῶν ἀγγέλων, τὴν ἐπομένην θὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὰς εὐχὰς καὶ προσβείας τοῦ Προδρόμου, ἀκολούθως τὴν σταύρωσιν τοῦ Κυρίου καὶ ὅστω καθεξῆς. Δὲν συμβαίνει τοῦτο μόνον κατὰ τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀκούονται συνδεδυασμένως οἱ ὕμνοι τοῦ Τριωδίου πλαισιωμένοι ἀπὸ τοὺς ὕμνους τῶν ἁγίων τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος καὶ τοῦ μηνολογίου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν «Παρακλητικὴν» ἢ «Ὁκτώηχον» οἱ ὕμνοι τῆς ἑβδομάδος διακρίνονται καθημερινῶς, καὶ ἔτσι ἔχομεν κάθε ἡμέραν ἓνα ξεχωριστὸν ὕμνολογικὸν πλαίσιον, ἀναλόγως πρὸς τὸ ἑορταζόμενον πρόσωπον ἢ γεγονός.

Αὐτὰς τὰς λειτουργικὰς πληροφορίας δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ τὰς γνωρίζῃ κανεὶς, διὰ νὰ ξέρῃ τὴν καθημερινὴν σειρὰν καὶ τάξιν τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν. Ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ τὰς χρησιμοποίῃ, διὰ νὰ τὸν βοηθοῦν εἰς τὴν καθημερινὴν πνευματικὴν του πορείαν. Πολλὰς φορές, ἐπὶ παραδείγματι, παραπονούμεθα ὅτι δὲν μποροῦμε νὰ προσευχηθῶμε καλά, διότι ξεφεύγει ὁ νοῦς μας καὶ δὲν ἔχομεν αὐτοσυγκέντρωσιν, ἢ ὅτι λέγομεν συνεχῶς τὰ ἴδια καὶ ἐξοικειωνόμεθα πρὸς αὐτά, τὰ ὁποῖα ἐπαναλαμβάνομεν μηχανικῶς, καὶ ἡ προσευχὴ χάνει τὴν πνευματικὴν τῆς ἔντασιν. Ἄν ὅμως γνωρίζωμεν τὸν καθημερινὸν κύκλον τῶν προσευχῶν καὶ τῶν ὕμνων τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὸν συνδέωμεν κάθε φορὰν μὲ τὴν προσευχὴν μας, θὰ ἔχωμεν καθημερινῶς μίαν ξεχωριστὴν καὶ ἐναλλασσομένην πνευματικὴν ἐνίσχυσιν ἢ ὁποῖα θὰ τονώγῃ τὸν ἀγῶνα μας καὶ θὰ δίδῃ στὴν προσευχὴν μας πολλὴν ζέσιν.

2. Ἄς λάβωμεν π.χ. τὸ σύνθημα τῆς Καθαρᾶς ἑβδομάδος καὶ ἄς τὸ ἐφαρμόσωμεν ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰς καθημερινὰς ἐκκλησιαστικὰς «σνάξεις», διὰ νὰ ἴδωμεν πῶς μπορεῖ νὰ ἐπικοινωνηθῆται ὁ χριστιανὸς ἀπὸ

τήν παρακολούθησιν καὶ «δίωσιν» τῶν καθημερινῶν συνθημάτων τῆς Ἐκκλησίας Ἰδού:

Καθαρά ἑβδομάς. Καθαρά Δευτέρα. Ὁ καθείς ἀντιλαμβάνεται ὅτι πρέπει νὰ ἀποφεύγη κάθε τι πού τὸν καθιστᾷ ἀκάθαρτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ὅποια ἂν εἶναι τὰ ἀκάθαρτα σημεῖα τῆς ζωῆς του πρέπει νὰ τὰ ἐκκαθαρίσῃ. Αὐτὸ μὲν γενικῶς. Ἀλλὰ ἄς τὸ ἴδωμεν καὶ ὑπὸ τὸ διαφορετικὸν πρῖσμα ἐκάστης ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος.

Ἡ Δευτέρα εἶναι ἀφιερωμένη εἰς τοὺς ἁγίους ἀγγέλους. Σκέπτομαι λοιπόν, ἐν σχέσει πρὸς τὴν καθαρότητα. Οἱ ἄγγελοι εἶναι οἱ κατ' ἐξοχὴν ἀπαστράπτοντες ἀπὸ καθαρότητα. Καὶ κάθε χριστιανὸς καλεῖται νὰ ἀποκτήσῃ ἀγγελικὴν καθαρότητα, ἀγγελικὴν ἀγνότητα, ἀγγελικὴν ἀγιότητα. Ἐπομένως, καὶ εἰς τὴν ἰδικήν μου σκέψιν, πρὸ πάντων σήμερα, ἄς κυκλοφορῇ ἡ κλήσις τοῦ Θεοῦ νὰ ἀνεδαίνω συνεχῶς ψηλότερα καὶ νὰ τείνω πρὸς τοὺς ἀγγέλους. Ὑπάρχει ὅμως μέσα μου μία ἄλλη ροπή, ἡ ὁποία μὲ ὠθεῖ πρὸς τὰ κάτω, πρὸς τὰ ἀκάθαρτα. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ κατανικηθῇ. Διὰ νὰ συγγενεύω πρὸς τοὺς ἀγγέλους. Διὰ νὰ μπορῶ καθημερινῶς νὰ λέγω εἰς τὴν προσευχήν μου· «Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς». Καὶ ἐγὼ τὸ τέκνον Του πρέπει νὰ εὑρεθῶ κοντὰ Του, κοντὰ στοὺς ἀγγέλους.

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως μπορεῖ νὰ βοηθηταὶ ὁ πιστὸς, σκεπτόμενος τοὺς ἀγγέλους, διότι οἱ ἄγγελοι εἶναι συμπαραστάται μας, καὶ (ἰδίως τὴν Δευτέρα) πρέπει νὰ μὴ παραλείπωμεν τὴν εὐχὴν «ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παράσχου, Κύριε», καὶ «τείχισον ἡμᾶς ἁγίοις σου ἀγγέλοις», διὰ νὰ διαφυλαχθῶμεν ἀπὸ κάθε κακῶ. Ἰδιαιτέρως δέ, πρὸ πάντων τὴν Δευτέραν πρέπει νὰ καλλιεργῶμεν τὸν δεσμὸν καὶ τὴν φιλίαν μὲ τὸν προσωπικὸν μας ἄγγελον. Ἡμεῖς δὲν τὸν βλέπομεν, ἀλλὰ μᾶς παρακολουθεῖ ὡς σκιά μας. Πολλάκις τὸν πικραίνομεν καὶ τίς περισσότερες φορές ἔχει νὰ ἀναφέρῃ εἰς τὸν Θεὸν ὅχι εὐχάριστα δι' ἡμᾶς. Γι' αὐτὸ κάθε βράδυ ἐπικαλούμεθα τὸν ἄγγελόν μας, προσευχόμενοι τὴν ὥραν τοῦ «Ἀποδείπνου»· «ἅγιε ἄγγελε, ὁ ἐφεστὼς τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς καὶ ταλαιπώρου μου ζωῆς...». Πολὺ δὲ περισσότερο τὴν Δευτέραν, ἢ προσευχή μας πρέπει νὰ κλείνῃ μὲ αὐτὴν τὴν συνομιλίαν μὲ τὸν φύλακά μας ἄγγελον.

Τὴν Τρίτην τὸ πρόσωπον τῆς ἡμέρας εἶναι ὁ Πρόδρομος τοῦ Κυρίου. Καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν ἀποκαλεῖται ἄγγελος· «Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἕμπροσθέν σου». Εἴ-

πεν ὁ Θεός, διὰ τοῦ Προφήτου Μαλαχίου, ὅτι θὰ στείλῃ ἕνα ἄγγελον πρὸ τοῦ Μεσσίου, καὶ ἐγνοοῦσε τὸν Πρόδρομον. Σημειώσατε, ὅτι εἰς τὸ θέμα τῆς καθαρότητος ὁ Πρόδρομος εἶναι ἀπὸ τὰς ἐκλεκτὰς ψυχάς, τόσον, ὥστε ἀξιῶθηκε νὰ ἴδῃ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τὸν Ἰορδάνην. Τὸ εἶδε, διότι εἶχε τὴν καθαρότητα ἐκείνην διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἐδεβαίωσεν· «μικαριοὶ οἱ καθαροὶ τῆ καρδία ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονταί». Ἰδού, λοιπὸν ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀπολύτου καθαρότητός του. Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ «θέλω νὰ δῶ Θεοῦ πρόσωπον», θὰ σκεφθῇ ὁ χριστιανός· καὶ ἐγὼ θέλω νὰ ἀξιωθῶ νὰ δῶ τὸν Θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Ὁ Ἰωάννης μου λέγει ὅτι πρέπει νὰ καθαρίζωμαι «ἀπὸ πάσης κηλίδος» καὶ νὰ ἀπέχω ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας.

Τὴν Τετάρτην καὶ τὴν Παρασκευὴν ἢ Σταύρωσις τοῦ Κυρίου πολὺ περισσότερο θὰ τονίσῃ τὸ σύνθημα τῆς καθαρότητος. Ὁ πιστὸς θὰ σκεφθῇ ὅτι ὁ Κύριος ἐσταυρώθη καὶ ἔχυσε τὸ αἷμα Του, τὸ ὁποῖον «καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας» (Ἄ Ἰω. 1,7). Καὶ θὰ προσευχηθῇ ἐκ βαθέων «ραντιεῖς με ὑσώπω καὶ καθαρισθήσομαι, πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι». Θὰ ζητῇ ὁ χριστιανός νὰ ἀξιώσῃ καὶ ἡμᾶς ὁ Θεός νὰ πλυθοῦμε μὲ τὸ αἷμα Του καὶ νὰ μᾶς ἐξαγνίσῃ διὰ τοῦ ἐλέους καὶ τῆς θυσίας Του. Τὴν Τετάρτην καὶ τὴν Παρασκευὴν, ὁ χριστιανὸς πού αισθάνεται τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀκάθαρτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἄς παίρῃ θάρρος καὶ ἄς λέγῃ πρὸς τὸν Σωτῆρα: Καὶ ἐγὼ Σὲ ἐσταύρωσα, Κύριε· ἀλλὰ δέομαι καὶ ἐλπίζω, ἵνα τὸ αἷμα Σου «καθαρίῃ τὴν συνείδησίν μου ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν Θεῶ ζῶντι» (Ἐδρ. 9,14).

Τὴν Πέμπτην ἐορτάζομεν τοὺς Ἀποστόλους, μαζί δὲ μὲ αὐτοὺς ὑμνολογοῦμεν καὶ τὸν ἅγιον Νικόλαον. Κάθε Πέμπτην λοιπόν, ἄς ἐνθυμούμεθα ὅτι ὁ Κύριος εἶπεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους Του· «ἦ ὁ ὕμεις καθαρὸί ἐστε διὰ τὸν λόγον, ὃν λελάληκα ὑμῖν». Ἰδού πάλιν ἐνώπιόν μας τὸ σύνθημα τῆς καθαρότητος καὶ ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ἀποστόλων. Τοὺς εἶπεν ὁ Κύριος ὅτι· σεῖς εἴσθε καθαροί, καὶ τὴν καθαρότητά σας τὴν ἔχετε λάβει τρέφομενοι καὶ φωτιζόμενοι ἐκ τῶν λόγων Μου. Ὁμοίως καὶ κάθε χριστιανός θὰ πρέπει νὰ σκέπτεται καὶ ἐγὼ καλοῦμαι νὰ ἐποικοδομοῦμαι ἐν Χριστῷ, νὰ τρέφωμαι μὲ τὸν λόγον Του, καὶ ὁ λόγος Του θὰ μὲ ἐξαγαθίσῃ.

Τὸ Σάββατον τὸ παράδειγμα ὄλων τῶν μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι ἔχυσαν τὸ αἷμα των διὰ τὸν Χριστόν, τονίζει τὸ καθήκον μας νὰ μένωμεν καθαρὸι καὶ σταθεροί, ἀντὶ πάσης θυσίας, εἰς τὴν ἐν Χριστῷ πίστιν καὶ ζωὴν. Νὰ ἔχωμεν τὴν διάθεσιν καὶ τὴν ἐν Κυρίῳ δύναμιν νὰ ἀποφύγωμεν ὅσα δὲν εἶναι ἀρεστὰ εἰς Αὐ-

ΤΟ "ΣΥΜΒΟΛΟ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ,"*

Τοῦ Ἀρχιμ. κ. ΙΕΡΟΘΕΟΥ ΒΛΑΧΟΥ
Ἱεροκήρυκος Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Στὸ «Σύμβολο τῆς Πίστεως» διακρίνεται ἡ πίστη τῆς Ἐκκλησίας ὅτι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς καὶ ὑπῆρχε πρὸ πάντων τῶν αἰώνων. Ἄν ἀναλύσουμε περισσότερο τὸ ἄρθρο αὐτό, θὰ διαπιστώσουμε τὴν πίστη τῆς Ἐκκλησίας στὴν θεότητα τοῦ Λόγου, πού εἶναι ἡ βάση τῆς ἀληθείας καὶ τῆς πίστεως.

Τὸ Δεύτερο Πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀποκαλεῖται «Κύριος Ἰησοῦς Χριστός». Ἡ φράση αὐτὴ ὑπάρχει στὴν Ἁγία Γραφή. Χαρακτηριστικὸ εἶναι τὸ χωρίο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψη ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσῃται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ πατρὸς» (Φιλ. β', 9-11). Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, τὸ Δεύτερο Πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, μὲ τὴν ἐνανθρώπησή Του, ὅπως θὰ δοῦμε στὸ ἐπόμενο ἄρθρο, προσέλαβε τὴν ἀνθρώπινη φύση καὶ εἶναι

Θεάνθρωπος. Ἔτσι, ἡ φράση «Κύριος Ἰησοῦς Χριστός» ἀναφέρεται στὴν Θεανθρωπότητα τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ εἶναι τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος. Τὸ «Κύριος» δηλώνει τὴν θεία φύση, ἀφοῦ εἶναι Κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, τὸ «Ἰησοῦς» δηλώνει τὴν ἀνθρώπινη φύση καὶ τὸ «Χριστός» δηλώνει τὴν ἔνωση τῆς θείας καὶ ἀνθρωπίνης φύσεως στὸ Πρόσωπο τοῦ Λόγου. Ἡ λέξη «Ἰησοῦς» ἀποδίδει τὸν Σωτῆρα: «τέξεται δὲ υἷον καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν» (Ματθ. α', 21). Χριστὸς λέγεται ἀπὸ τὸ κερχρισμένος καὶ δηλώνει ὅτι ἔχρισε ὁ Ἰδιος ὡς Θεὸς τὸ σῶμα, ὅλη τὴν ἀνθρώπινη φύση, λαμβάνοντας Χρίσμα ὡς ἄνθρωπος. Τὸ ὄνομα Χριστὸς εἶναι ὄνομα τῆς ὑποστάσεως καὶ δηλώνει καὶ τις δυὸ φύσεις, ὅτι δηλαδή εἶναι Θεάνθρωπος. Γράφεται στὴν Καινὴ Διαθήκη: «Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός» (Ματθ. α', 16).

Πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως λέγεται Λόγος, μετὰ τὴν

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 270 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 13 τεύχους.

τόν. Αὐτὸ εἶναι τὸ ὀλιγώτερον πού μπορεῖ νὰ κάνῃ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ ὁ πιστός, συνειδητοποιῶν τί ὀφειλομένον εἰς τὸν δι' ἡμᾶς σαρκωθέντα καὶ Παθόντα, καὶ μιμούμενος τοὺς «καλῶς τὸν ἀγῶνα τελέσαντας καὶ τὴν πίστιν τηρήσαντας» ἁγίους Μάρτυρας.

Τὸ Σάββατον εἰς τὰς προσευχὰς μας θὰ περιλάβωμεν καὶ τοὺς νεκρούς. Ἀλλὰ καὶ θὰ πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ ἡ μνήμη τοῦ θανάτου. Θὰ σκεφθῶμεν ὅτι θὰ φύγωμεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον καὶ θὰ εἴπωμεν προσευχόμενοι: «Κύριε, πρίν εἰς τέλος ἀπόλωμαί, σῶσόν με». Μὲ τὴν χάριν Σου, Κύριε, καθάρσέ με καὶ σῶσέ με. Ὅσον δὲ ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἡμᾶς, δὲν θὰ ἀναβάλωμεν ἔποιαν καλὴν προσπάθειαν εἶναι δυνατὸν νὰ κάνωμεν «ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ ἐξ ἡμῶν τις ἀπάτη τῆς ἁμαρτίας» (Ἐφρ. 3,13) καὶ τὸν εὖρη ὁ θάνατος ἀνέτοιμον καὶ μὴ καθαρθέντα.

Τὴν Κυριακὴν ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου φέρει εἰς ἡμᾶς ἔντονον καὶ ἀναστάσιμον μῆνυμα πού λέγει: «ἔγειρε ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφάσει σοι ὁ Χριστός» (Ἐφρ. 5,14). Σήκω

ἐπάνω καὶ προσπάθησε ἡ ζωὴ σου νὰ εἶναι ἀναστάσιμη. Καὶ ἂν ἔπεσες, ἄς μὴ σὲ καθελῶσῃ ἡ πτώσις, ἀλλὰ προσπάθησε νὰ ἐγερθῆς. Καὶ θὰ φωτίσῃ ὁ Χριστὸς τὸν δρόμον τῆς ζωῆς σου καὶ τῆς σωτηρίας σου.

Πολλοὶ χριστιανοὶ ἔχουν τὴν καλὴν συνήθειαν νὰ παίρουν συνήματα. Καὶ ὑπεδείξαμεν σήμερον τὰ συνήματα αὐτὰ νὰ ἐναρμονίζωνται πρὸς τὰς λειτουργικὰς συντεταγμένας, τὰς ὁποίας ἡ Ἐκκλησία ἔχει χαράξει. Ἐκ πείρας δὲ θὰ καταφανῆ ὅτι δὲν εἶναι ποτὲ στεῖρα ἡ προσευχὴ τοῦ πιστοῦ πού θὰ περάσῃ τὴν ἡμέραν του μὲ ταιαύτην περισυλλογὴν καὶ πνευματικὴν τακτικὴν. Ἀλλὰ θὰ ἔχῃ θησαυρίσει ὀλικὸν πλοῦσιον, ὥστε αὐτορμητικῶς ἡ ψυχὴ του νὰ ξεχειλίσῃ «τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα γνωρίζουσα πρὸς τὸν Θεόν» (Φιλιπ. 4,6).

Ἴδού, λοιπόν, πόσα ἡ Ἐκκλησία μᾶς ἐδίδαξε περὶ τῶν καθ' ἡμέραν πνευματικῶν συνθημάτων καὶ προσευχῶν. Εἴθε νὰ ἀποδοῦν χρήσιμα καὶ ὠφέλιμα, τιθέμενα εἰς ἐφαρμογὴν κατὰ τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστήν. Ἡ δὲ χάρις τοῦ Κυρίου καὶ ἡ εὐλογία Του νὰ εἶναι πάντοτε μετὰ πάντων ἡμῶν. Ἀμήν.

ἐνανθρώπηση λέγεται Ἰησοῦς Χριστός. Πάντως, ὅπως ἡ θεία μὲ τὴν ἀνθρώπινη φύση εἶναι πάντοτε ἐνωμένες ἀχωρίστως, ἔτσι καὶ τὰ ὀνόματα ἐκφράζουν τὸν Θεάνθρωπο Χριστό.

Στὸ ἄρθρο αὐτὸ λέγεται μεταξὺ τῶν ἄλλων ὅτι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι **Υ Ἴ ὁ ς τ ο ὕ Θ ε ο ὕ μ ο ν ο γ ε ν ῆ ς** πού γεννήθηκε ἀπὸ τὸν Πατέρα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων. Ὁ ὄρος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ μονογενῆς δείχνει τὸν τρόπο ὑπάρξεως τοῦ Υἱοῦ, δηλαδή τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ὑπάρχει τὸ Δεύτερο Πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ξέρουμε ἀπὸ τὴν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας ὅτι ὁ Λόγος γεννήθηκε, ἐνῶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸν Πατέρα. Ἐπομένως, ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄκτιστος, ἀδημιούργητος γιὰ τὸν ἐπιπρόσθετο λόγο ὅτι γεννήθηκε πρὸ πάντων τῶν αἰώνων. Κατὰ τὶς διδασκαλίες τῶν γνωστικῶν, μεταξὺ τοῦ ὑψίστου καὶ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ κόσμου παρεμβάλλονται οἱ αἰῶνες, πού εἶναι κτίσματα, ἕνας δὲ ἀπὸ τοὺς αἰῶνες εἶναι καὶ ὁ Λόγος. Ἡ φράση τῶν ἁγίων Πατέρων «τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων» δείχνει ὅτι ὁ Λόγος ὑπάρχει πρὸ τῶν αἰώνων καὶ ἄρα εἶναι ἀληθινὸς Θεός, ἀφοῦ ἀνήκει στὸ αἰδιον.

Ὁ **Λ ὀ γ ο ς ε ἴ ν α ι Θ ε ὀ ς ἀ λ η θ ι ν ὀ ς**, ἀφοῦ γεννᾶται ἀπὸ ἀληθινὸ Θεό. Ἡ βάση αὐτῆς τῆς διδασκαλίας βρίσκεται στὴν φράση ὅτι εἶναι ὁ **μ ο ο ὕ σ ι ο ς** «τῷ Πατρί», ἔχει, δηλαδή, τὴν ἴδια οὐσία μὲ τὸν Πατέρα. Ὁ ὄρος ὁμοούσιος χρησιμοποιήθηκε κατ' ἀρχὰς ἀπὸ τὸν Παῦλο τὸν Σαμοσατέα μέσα σὲ ἄλλη ἀτμόσφαιρα, συνδεδεμένος, δηλαδή, μὲ τὴν ὑπόσταση. Ἔτσι, ὅταν ἔλεγε ὁμοούσιος, δήλωνε συγχρόνως καὶ τὸ ταυτοπόστατος. Ὁ Μ. Ἀθανάσιος χρησιμοποίησε τὴ φράση ὁμοιούσιος περιφραστικά («Υἱὸς γὰρ ὢν τοῦ Θεοῦ, ὁμοιος ἂν εἴη»), ἐπειδὴ γνώριζε καλά ὅτι δὲν ὑπάρχει ὁμοιότητα μεταξὺ κτιστοῦ καὶ ἀκτιστοῦ, καὶ ἐπομένως, ἀφοῦ ὁ Υἱὸς εἶναι ὁμοιος μὲ τὸν Πατέρα, εἶναι Θεὸς ἀληθινός. Τελικὰ ὅμως οἱ Ὁρθόδοξοι υἰοθέτησαν τὸν ὄρο ὁμοούσιος γιὰ νὰ μὴ γίνωνται παρεξηγήσεις, ἀλλὰ ξεχώρισαν τὴν οὐσία ἀπὸ τὴν ὑπόσταση. Ἔτσι, ὁ Λόγος εἶναι τὸ Δεύτερο Πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἢ Δευτέρα Ἰπόσταση, ἀλλὰ ἔχει τὴν ἴδια οὐσία μὲ τὸν Πατέρα. Προσετέθη δὲ στὸ «Σύμβολο τῆς Πίστεως» καὶ τὸ «δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο» γιὰ νὰ φανῆ καθαρὰ ὅτι δὲν εἶναι κατώτερος ἀπὸ τὸν Πατέρα.

Ἀκόμη βασικὴ διδασκαλία τοῦ «Συμβόλου τῆς Πίστεως» γιὰ τὴν Θεότητα τοῦ Λόγου εἶναι καὶ ἡ φράση «**γ ε ν ν η θ ἔ ν τ α ο ὕ π ο ι η θ ἔ ν τ α**». Ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ γεννήσεως καὶ ποιήσεως ἢ κτίσεως. Οἱ αἱρετικοὶ ἔλεγαν ὅτι ὁ Λόγος εἶναι κτί-

σμα, δημιούργημα, ποίημα, ἐνῶ οἱ Πατέρες ἀντέταξαν ὅτι δὲν δημιουργήθηκε, ἀλλὰ γεννήθηκε ἀπὸ τὸν Πατέρα. Ἐνας ἄνθρωπος πού ἔχει σὰν ἐπάγγελμα νὰ κτίξῃ καὶ νὰ κατασκευάζῃ σπίτια, εἶναι μὲν κτίστης ὡς πρὸς τὰ δημιουργήματα πού κάνει, ἀλλὰ εἶναι καὶ πατέρας πού γεννᾷ παιδιά. Ἐπομένως, ἄλλο κτίζω, ἄλλο γεννῶ. Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ γεννήθηκε ἀπὸ τὸν Πατέρα καὶ αὐτὸ συνιστᾷ τὴν θεότητά Του.

Ὅπως ὁ Λόγος εἶναι «Θεὸς ἀληθινός ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ», ἔτσι εἶναι «**φ ῶ ς ἐ κ φ ω τ ὀ ς**», ἔχει, δηλαδή, ὅλες τὶς ιδιότητες τοῦ Πατρὸς. Ὁ Πατήρ εἶναι Φῶς, ὁ Λόγος εἶναι Φῶς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι Φῶς. Ἡ λέξη φῶς δὲν εἶναι συμβολικὴ, ἀλλὰ πραγματικὴ. Οἱ ἅγιοι, ὅταν ἀξιῶνονται τῆς θεωρίας τοῦ Θεοῦ, ὅταν δηλαδή ἀξιῶνονται νὰ δοῦν τὸν Θεό, τὸν βλέπουν ὡς Φῶς. Τὸ Φῶς αὐτὸ εἶναι ἄκτιστο, δηλαδή ἀδημιούργητο καὶ θεῖο. Κατὰ τὴν ἐμπειρία τῆς ὁράσεως τοῦ Θεοῦ οἱ ἅγιοι βλέπουν τρία Φῶτα. Τὸ ἕνα Φῶς εἶναι πηγὴ τῶν ἄλλων, τὸ δεύτερο Φῶς εἶναι σεσαρκωμένο, δηλαδή ὁ Θεάνθρωπος καὶ τὸ τρίτο Φῶς προέρχεται ἀπὸ τὸ πρῶτο, πού εἶναι ἡ πηγὴ τοῦ Φωτός, ἀλλὰ δὲν εἶναι σεσαρκωμένο. Αὐτὴ ἡ ἐμπειρία πού εἶχαν οἱ ἅγιοι Πατέρες μεταφέρεται μὲ τοὺς ὄρους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οὐσία καὶ ὑποστάσεις.

Ἐπομένως, τὸ Φῶς αὐτὸ εἶναι ἡ θεότητα καὶ μάλιστα ἡ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς ἔχει **ο ὕ σ ί α καὶ ἐ ν ἔ ρ γ ε ι α**, ὅπως ἄλλωστε καὶ ὅλα τὰ κτίσματα ἔχουν οὐσία καὶ ἐνέργεια. Ἡ διαφορὰ εἶναι ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει ἄκτιστη οὐσία καὶ ἐνέργεια, ἐνῶ τὰ κτίσματα ἔχουν κτιστὴ οὐσία καὶ ἐνέργεια. Ἐὰν ἡ οὐσία εἶναι ἄκτιστη, τότε καὶ ἡ ἐνέργεια εἶναι ἄκτιστη, ἐὰν ἡ οὐσία εἶναι κτιστή, τότε καὶ ἡ ἐνέργεια εἶναι κτιστή. Γνωρίζουμε τὸν Θεὸ ἀπὸ τὶς ἐνέργειές Του, γιὰ τὴν ἢ Οὐσία τοῦ Θεοῦ εἶναι παντελῶς ἀμέθεκτη ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Ἡ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ λέγεται καὶ θεία Χάρη. Οἱ ἅγιοι, ὅταν καθαρθοῦν, εἶναι δυνατὸν αὐτὴν τὴν ἄκτιστη ἐνέργεια, τὴν θεία Χάρη νὰ τὴν δοῦν ὡς Φῶς, τὸ ὁποῖο Φῶς εἶναι ἄκτιστο, δηλαδή θεῖο. Οἱ Τρεῖς Μαθητὲς ἐπάνω στὸ Θαβῶρ εἶδαν τὴν δόξα τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ ὡς Φῶς.

Ἄν δὲν διακρίνουμε τὴν οὐσία ἀπὸ τὶς ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ, τότε καταλήγουμε ἢ στὸν Πανθεισμό, ὁ ὁποῖος ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι σὲ ὅλη τὴν κτίση ἢ στὸν ἀγνωστικισμό, κατὰ τὸν ὁποῖο δὲν μπορούμε νὰ ἔχουμε γνώση τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ἔτσι, ἐμεῖς ἔχουμε πραγματικὴ κοινωνία καὶ ἐνότητα μὲ τὸν Θεό, ἀποκτοῦμε ἀληθινὴ γνώση τοῦ Θεοῦ, γιὰ τὴν μετέχουμε τῶν ἀκτίστων ἐνεργειῶν Του.

Στὴν διδασκαλία τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλη-

Η ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΗ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ *

Τοῦ π. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ
Δρ. Θεολ., Δρ. Φιλοσ., Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

γ) Ὑπερδογματικοί.

Με αὐτὲς τὲς ομάδες ἀσχολήθηκε ἡ Γ' Κληρικο-λαϊκὴ Συνέλευση καὶ ἐξέδωκε τὸ ἀκόλουθο ἀνακωινωθέν:

Τὸ Σάββατο, 30 Ἀπριλίου, πραγματοποιήθηκε ἡ Γ' Γενικὴ Συνέλευση συνεργατῶν Ποιμαντικῆς Διακονίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Αἰμιλιανοῦ - Λόφος Σκουζέ, μὲ βασικὸ θέμα: «Νεοπροτεσταντικὲς, ὑπερδογματικὲς καὶ ψευδορθόδοξες αἱρέσεις».

Πρόκειται κυρίως γιὰ ἀμερικανικῆς προελεύσεως ὁργανώσεις (φουνταμενταλιστικὲς). Πολλὲς ἀπὸ αὐτὲς κηρύττουν τὴ διαρχία μεταξὺ «τοῦ κόσμου τοῦ Σατανᾶ» καὶ «τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ» καὶ ἐμφοροῦνται ἀπὸ προ-χιλιαστικὸ ἢ καὶ μετα-χιλιαστικὸ πνεῦμα. Τῆ λύση τῶν προβλημάτων θὰ τὴ φέρει μιὰ παγκόσμια καταστροφή, πού θὰ ἀνοίξει τὸ δρόμο γιὰ τὴ χιλιαστικὴ βασιλεία, λέγε μερικὲς ἀπ' αὐτὲς καὶ καλοῦν ἐκείνους πού θέλουν νὰ «ἐπιθιώσουν», νὰ «στραφοῦν πρὸς τὰ ἔσω» ἢ κοινῶνιὰ δὲν βελτιώνεται, τὴ λύση θὰ τὴ φέρει ὁ «θεός», μὲ τὴν ὀλικὴ καταστροφή τῆς (προ-χιλιασμός). Ὅμως ἄλλες ομάδες κηρύττουν πὼς πρέπει νὰ δημιουργήσουν «τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ», παίρνοντας στὰ χέρια τους ἀκόμη καὶ τὴν πολιτικὴ ἐξουσία καὶ δίνοντας ἓνα «τελικὸ χτύπημα» στὸ «στρατόπεδο τοῦ Διαβόλου», πού συγκροτοῦν οἱ δυνάμεις μὲ ἀντίθετες πολιτικὲς πεποιθήσεις (μετα-χιλιασμός).

Στὴ χώρα μας τὸ πρόβλημα δὲν ἔχει θέβαια πάρει τέτοια ὀξύτητα, ὅπως λόγου χάρι στὴν Ἀμερικὴ μὲ τὴν λεγόμενὴ «ἠλεκτρονικὴ ἐκκλησία». Ὅμως οἱ περισσότερες ἀμερικανικὲς φουνταμενταλιστικὲς «ἱεραποστολὲς» βρίσκονται ἤδη καὶ ἐδῶ σὲ δράση, χωρὶς μάλιστα νὰ ἀποκαλύπτουν τὴν ἀληθινὴ τους ταυτότητα.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 279 τοῦ ὑπ' ἀρ. 13 τεύχους.

σίας λέγεται ὅτι ὑπάρχουν τ ρ ε ῖ ς τ ρ ὀ π ο ι κ ο ι ν ω ν ῖ α ς καὶ ἔ ν ὴ σ ε ω ς. Ὁ πρῶτος τρόπος εἶναι ἡ κατ' οὐσίαν, πού συμβαίνει στὰ Πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὁ δεύτερος τρόπος εἶναι ἡ ὑποστατικὴ ἢ καθ' ὑπόστασιν ἔνωση, πού ἔγινε στὴν ὑπόστασιν τοῦ Λόγου μὲ τὴν ἐνανθρώπηση, ὅταν ἐνώθηκε ἡ θεία μὲ τὴν ἀνθρώπινη φύση στὴν ὑπόστασιν Του καὶ ὁ τρίτος τρόπος ἢ κατ' ἐνέργειαν ἔνωση, πού

Παρουσιάζονται ὡς «ὑπερδογματικὲς» ἢ ἀκόμη καὶ ὡς «ὀρθόδοξες» μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργοῦν σύγχυση.

Τὰ μέλη τῆς Γ' Γενικῆς Συνελεύσεως Ποιμαντικῆς Διακονίας ἐπληροφορήθησαν μὲ μεγάλη ἀνησυχία ὅτι τέτοιες ομάδες κατῳρθώσαν νὰ κυκλοφοροῦν τὰ ἔντυπα τους ἀκόμη καὶ μεταξὺ τοῦ ἐκκλησιάσματος ὀρθόδοξων ἐνοριῶν καὶ νὰ καλύπτονται ἀπὸ ὀρθόδοξους κληρικούς, οἱ ὅποιοι σίγουρα ἀγνοοῦν τὴν προέλευση καὶ τοὺς ἀληθινούς σκοποὺς τους.

Ἡ δραστηριότητα τῶν ὁργανώσεων αὐτῶν ὑποκρύπτει σοβαροὺς ἐθνικοὺς καὶ πνευματικοὺς κινδύνους. Τοῦτο γιὰτὶ ἀπομακρύνει τοὺς πολίτες ἀπὸ τὴν ἐνεργὸ συμμετοχὴ τους σὲ προσπάθειες πού ἀποβλέπουν στὴ βελτίωση τῆς κοινῶνιᾶς μας καὶ ἐπειδὴ ἀποχρωματίζει ὀμολογιακὰ τοὺς πιστοὺς μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀμιδλυση καὶ τελικὴ ἐξουδετέρωση τοῦ ὀρθόδοξου φρονήματος.

Πολλὲς τέτοιες κινήσεις κρύπτονται πίσω ἀπὸ μιὰ ταχυδρομικὴ θυρίδα, ἀπὸ ἓνα «τηλεφωνικὸ μήνυμα» ἢ καὶ δραστηριοποιοῦνται μὲ ἔντυπα χωρὶς καμιά ἀπολύτως ἔνδειξη γιὰ τὴν προέλευσίν τους. Οἱ ἀκόλουθες ομάδες, πού δροῦν στὸν ἐλληνικὸ χῶρο παρουσιάζονται ὡς ὑπερδογματικὲς ἢ καὶ πρέπει νὰ ἐνταχθοῦν σ' αὐτὴ τὴν κατηγορία:

«Ἀδελφότης Ἑπαγγελματιῶν τοῦ πλήρους Εὐαγγελίου», «Διακονίαι Ἑμμαοῦς» (Εὐρωπαϊκὸς Ἱεραποστολικὸς Σύνδεσμος), «Ἑλληνικὴ Ἱεραποστολικὴ Ἐνωση» (ἔφημ. Ὁ δρόμος), «Ἑλληνικὴ κίνηση πνευματικῆς ἀναγεννήσεως» (ἔφημ. Οἱ Νικητές), «Ζωντανὴ Μαρτυρία» (περιοδικό), «Ἡ ἀγγελία μας» (περιοδικό), «Ἡ μάχαιρα τοῦ πνεύματος» (περιοδικό), «Ἡχώ τῆς ἀληθείας» (περιοδικό), «Κίνηση γιὰ τὴν χριστιανικὴ διαπαιδαγώγηση τοῦ παιδοῦ», «Λόγοι ζωῆς», «Οὐράνιο Τόξο» (περιοδικό), «Ὀρθόδοξη Κί-

χαρίστηκε στὸν ἄνθρωπο μὲ τὴν δημιουργία του καὶ τὴν ἀναδημιουργία του. Ἔτσι, ἡ ἔνωση καὶ κοινῶνιὰ τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεὸ γίνεται κατ' ἐνέργειαν καὶ κατὰ Χάριν. Ὁ Λόγος εἶναι Ἰδὸς κατὰ φύσιν τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ὁ ἄνθρωπος γίνεται υἱὸς τοῦ Θεοῦ κατὰ Χάριν καὶ ἐνέργειαν, κατὰ υἰοθεσίαν.

(Συνεχίζεται)

νηση ΠΑΧΑ» (περιοδ. Νέα Πιογή), «Σταυροφορία Χριστιανικού Έντύπου», «Τὰ Καλὰ Νέα», «Φιλόπτωχοι ἀδελφοί», «Χριστιανική κίνηση ἀγάπης», «Χριστιανικό κέντρο Σταυροδρόμου», «Χριστιανοί Νέοι», «Χριστιανισμός» (ἔφημερίδα), κ.ο.κ.

Γιὰ τὴ συνεχὴ ἐνημέρωση τῶν συνεργατῶν καὶ τοῦ κοινοῦ πάνω σὲ θέματα αἱρέσεων καὶ παραθρησκευτικῶν ὀργανώσεων, ἀπεφασίσθη ἡ ἐκδόση διμηνιαίου εἰδικοῦ δελτίου μὲ τὸν τίτλο: «Φιλανθρωπία Χριστοῦ».

Γιὰ τὴν Γ' Κληρικολαϊκὴ Συνέλευση
π. Ἀντώνιος Ἀλεξίδουλος

Σημείωση. Οἱ «ὑπεροδοματικές ὁμάδες», ποὺ συνεχίζουν νὰ ἀποτελοῦν «καυτὸ» ποιμαντικὸ πρόβλημα γιὰ τὴ χώρα μας ἀνέρχονται σὲ πολλές δεκάδες καὶ καλύπτονται πίσω ἀπὸ πολλὰ προσώπια. Τὸ ἀληθινὸ πρόσωπο τῆς κθεμιᾶς, μὲ βάση πρῶτα κείμενα, ἄγνωστα μέχρι σήμερα, ἀποκαλύπτεται στὸ νέο βιβλίό μας «Ἐγχειρίδιο αἱρέσεων καὶ παραχριστιανικῶν ὁμάδων».

δ) Ἡ «Νέα Ἐποχή».

Τὸ θέμα αὐτὸ ἀποτελοῦσε ἤδη στὴ δεκαετία τοῦ 1980 καυτὸ πρόβλημα, ἄσχετα ἂν οἱ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ ὑπεύθυνοι τῆς Πολιτείας τὸ εἶχαν ἀντιληφθεῖ. Τὸ θέσαμε γιὰ πρώτη φορά στὴ χώρα μας στὰ πλαίσια τῆς Δ' Γενικῆς Κληρικολαϊκῆς Συνέλευσης Ποιμαντικῆς Διακονίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Μὲ εἰδικές εἰσηγήσεις ἀποδείξαμε πῶς τὸ φρόνημα τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ἀπειλεῖ νὰ διαβρώσει τὴν πολιτικὴ ζωὴ τοῦ τόπου ἀλλὰ καὶ εἰσχωρεῖ σὴν τάση καὶ μέσα στὴν Ἐκκλησία. Δὲν γίναμε ἕως τότε πιστευτοὶ καὶ δυσαρεστήσαμε κάποιους ὑπεύθυνους. Στὴ συνέχεια παραθέτουμε τὸ ἐπίσημο κείμενο τῆς Συνελεύσεως:

Στὴν Δ' Γενικὴ Κληρικολαϊκὴ Συνέλευση Ποιμαντικῆς Διακονίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ποὺ πραγματοποιήθηκε τὸ Σάββατο 22 Ὀκτωβρίου 1988 μὲ τὴ συμμετοχὴ 150 περίπου βασικῶν στελεχῶν Ποιμαντικῆς Διακονίας στὸν ἱερὸ Ναὸ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ (Παπάγου), μὲ γενικὸ θέμα «Τὸ σύνδρομο τῆς Νέας Ἐποχῆς καὶ ἡ Καινὴ Κτίση», διαπιστώθηκε πῶς ἡ νέα αὐτὴ τάση ἐξαπλώνεται καὶ στὴ χώρα μας.

Πρόκειται γιὰ τεράστιο ἱστό, ποὺ ἐνώνει γκουρουιστικές, βουδδιστικές, νεογνωστικές ὀργανώσεις, ψυχολατρεῖες καὶ κάθε εἶδος ἀποκρυφισμοῦ (ἄστρολογία, πνευματισμὸς, μαγεία κ.ο.κ.), προπαγανδίζει τὴν ἀναδίωξη πρωτόγονων θρησκευτικῶν καὶ ἀρχαίων μυστηρίων, καὶ κρύβεται πίσω ἀπὸ ἄθωα ὀνόματα (ἐκδηλώσεις γιὰ τὴν εἰρήνη, γιὰ τὸ οἰκολογικὸ πρόβλημα, γιὰ τὴν προστασία τῶν ζώων, τῶν φυτῶν, τὴ μουσικὴ, τὸ χορὰ, τὸ θέατρο, τὰ σπόρ, γιὰ «ὀλικὴ ἱατρικὴ», «ἀνθρωπιστι-

κὴ ψυχολογία», «μασάζ» κ.ο.κ.). Κοινὴ βάση ὄλων αὐτῶν τῶν ἐπὶ μέρος ὁμάδων εἶναι ἡ «ὀλικὴ θεώρηση τοῦ κόσμου», ἡ ἀντιχριστιανικὴ ἀποψη πῶς ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ Θεός, πῶς δὲν ὑπάρχει ἠθικὸς νόμος, πῶς ἁμαρτία εἶναι μόνο ἡ ἄγνοια, πῶς γιὰ τὸ «γνωστικὸ» ὅλα ἐπιτρέπονται.

Ἔτσι ἡ κίνηση προδίδει τὴ χριστιανικὴ πίστη καὶ τὴ χριστιανικὴ ἠθικὴ, ἀκυρώνει τὸ εὐαγγέλιο τῆς σωτηρίας ἐν Χριστῷ καὶ ἀπειλεῖ ὀλόκληρο τὸν εὐρωπαϊκὸ πολιτισμὸ, ἀφοῦ στρέφει τὴν προσοχὴ τοῦ ἀνθρώπου «μέσα του» καὶ τὸν ἀφήνει ἀδιάφορο γιὰ ὅτι ἐμεῖς ὀνομάζουμε κοινωνικὸ καθήκον, συμμετοχὴ στὴν εὐθύνη γιὰ τὴν πνευματικὴ, κοινωνικὴ, πολιτιστικὴ, πολιτικὴ καὶ ὀικονομικὴ ἀνάπτυξη.

Μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρθησαν καὶ τὰ ἀκόλουθα σημεῖα ποὺ προβληματίσαν σοβαρὰ τὰ μέλη τῆς Δ' Κληρικολαϊκῆς Συνελεύσεως Ποιμαντικῆς Διακονίας καὶ γι' αὐτὸ ἀποφασίσθηκε νὰ γνωστοποιηθοῦν στὸ κοινὸ:

α) Ὅτι μὲ τὴ δραστηριότητα τοῦ «Παγκοσμίου Πνευματικοῦ Κέντρου ὁ Ὀλυμπος» καὶ μὲ ἄλλες ἐκδηλώσεις ἐπιχειρεῖται ἡ ἀλλοτρίωση τοῦ λαοῦ μας ἀπὸ τὴ χριστιανικὴ του ταυτότητα καὶ ἡ ἐπιστροφή μας στὴν ἐποχὴ τῶν ἀρχαίων μυστηρίων.

β) Ὅτι τὸ πρόγραμμα τῆς κρατικῆς τηλοράσεως καὶ μάλιστα τὴν ἡμέρα τῆς Κυριακῆς, περιλαμβάνει ἐκπομπὴ ἄστρολογίας («Τὸ παιχνίδι τῶν ἄστρον»), ἐνῶ σὲ δύο ἄλλες ἐκπομπές («Ἀναγνοὴ καὶ Κίνηση») προπαγανδίζονται κάθε ἐβδομάδα γκουρουιστικὲς τεχνικές.

γ) Ὅτι τὸ Πνευματικὸ Κέντρο τοῦ Δήμου Ἀθηνῶν πολλές φορές μεταβλήθηκε σὲ αἶθουσα διαλέξεων τοῦ ἀποκρυφισμοῦ καὶ τῆς παραθρησκείας, σὲ κέντρο ἰνδουιστικῶν πρακτικῶν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ παγιδευτοῦν πολλοὶ ἀνύποπτοι νέοι.

δ) Ὅτι ὑπῆρξαν περιπτώσεις προσώπων ποὺ ἐρίσκονται ψηλὰ στὴν Ὀρθοδοξία καὶ ἀκαδημαϊκοὶ δάσκαλοι ποὺ παγιδεύτηκαν ἀπὸ παραθρησκευτικὲς ὀργανώσεις καὶ συμμετεῖχαν σὲ συνέδρια ἢ μὲ κείμενά τους προσέφεραν ἠθικὴ κάλυψη, χωρὶς νὰ γνωρίζουν πῶς γίνεται ἀνέντιμη ἐκμετάλλευση τῶν ὀνομάτων τους γιὰ σκοποὺς ἄγνωστους σ' αὐτοὺς.

(Συνεχίζεται)

Μιχαὴλ Γαλανοῦ(†)

«ΒΙΟΙ ΑΓΙΩΝ»

Κυκλοφοροῦν καὶ οἱ δώδεκα τόμοι ἀπὸ τὸ μνημειώδες ἔργο τοῦ μεγάλου συγγραφέως. Ἀληθινὸ θησαύρισμα γιὰ κάθε διδλιοθήκη. Ἐκδόση τρίτη, Ἀποστολικῆς Διακονίας.

ΣΙ ΑΜΑΣ ΒΕΝΙ

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
'Αναπλ. Καθηγητού του Πανεπιστημίου 'Αθηνών

Πολιτισμός τῆς συγγνώμης

Πές μου πῶς χαιρετᾶς ἢ ἀποχαιρετᾶς κάποιον γιὰ νὰ σοῦ πῶ ποιὸς εἶσαι. Ἕνας ὀλόκληρος πολιτισμὸς μπορεῖ νὰ χαρακτηριστεῖ ἀπὸ τὶς προσρήσεις καὶ τὶς προσαγορεύσεις πού χρησιμοποιοῖ.

Θυμᾶμαι πόση ἐντύπωση μοῦ εἶχε προξενήσει, ὅταν, σὲ «ἀποχαιρετιστήριο» κήρυγμά του κληρικὸς πού μετετίθετο σὲ ἄλλη ὑπηρεσία, ζήτησε συγγνώμη ἀπὸ τοὺς ἐνορίτες του γιὰ ὅ,τι κακὸ ἔκούσιο ἢ ἀκούσιο, ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ του, ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ εἶχε κάνει κατὰ τὸ χρόνο πού ἦταν μαζί τους. Καὶ τοὺς εἶπε: ἄδελφοί μου θὰ σᾶς ἀποχαιρετίσω ὅπως οἱ ρῶσοι ὀρθόδοξοι ἄδελφοί μας ἀποχαιρετοῦν. Αὐτοί, ὅταν ἀχωρίζονται ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, ἀντὶ γιὰ ἄλλη λέξη λένε «σχώρα», «σχωράτε με».

Ἡ καθημερινὴ αὐτὴ πρακτικὴ ὑποδήλωνε ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶχε συναίσθηση, ὅτι καὶ λίγης ὥρας νὰ ἦταν ἡ ἀναστροφή του μὲ τὸν ἄλλο μποροῦσε νὰ εἶχε φταίξει σὲ κάτι ἔστω καὶ ἄθελά του. Φεύγοντας ὅμως ἤθελε νὰ μὴν ὑπάρξει καμμιὰ παρεξήγηση. «Σχώρα» ἀδελφέ ἂν σοῦ εἶπα ἢ ἔκανα κάτι πού σὲ πείραξε¹.

Δὲν ἀποκλείεται, βέβαια, ἡ αἴτηση συγγνώμης νὰ μένει μόνο στὰ χεῖλη, χωρὶς κάτι τὸ πιὸ θαυότερο, ἔτσι ὅπως ἀνταλλάσσεται σήμερα τυπικὰ στὶς καθημερινές μας συναλλαγές, ἀσυναίσθητα θὰ ἔλεγα, αὐτόματα, ἀκόμα καὶ τότε ὅταν ἐπίτηδες σκοπεύεις νὰ κάνεις κάτι καὶ ὄχι ὅταν ἐκ τῶν ὑστέρων ἀφοῦ ἔχεις διαπιστώσει ὅτι κάπου ἔθιξες κάποιον τοῦ ζητᾶς νὰ σὲ συγχωρέσει. Αὐτὸ γίνεται μὲ τὸν ἴδιο τρόπο πού χρησιμοποιοῦν ἀχρωμάτιστα τὸ «εὐχαριστῶ» — «παρακαλῶ» ἢ ἄλλα τέτοιου τύπου δῶνυμα.

Στὴν περίπτωση ὅμως τῶν Ρώσων μποροῦμε νὰ μιλήσουμε γιὰ ἓναν «πολιτισμὸ τῆς συγγνώμης» διαποτισμένο ἀπὸ τὸ ὀρθόδοξο ἤθος καὶ ἀπὸ τὴ θαθεῖα πεποίθηση ὅτι γιὰ τὶς ἀνθρώπινες σχέσεις δὲν ὑπάρχει ἄλλος δρόμος ἀπὸ αὐτὸν τῆς συγγνώμης καὶ τῆς συγχωρήσεως. Στὸ βάθος κρύβεται τὸ π α ρ ἄ δ ε ι γ μ α ἐνὸς Θεοῦ πού συγχωρεῖ, «ἀμνησίκακου ἐπὶ

κακίας ἀνθρώπων», «συγγνώμονος», ὅπως τὸν χαρακτηρίζει ἡ Θεῖα Λειτουργία τοῦ Ἀποστόλου Μάρκου. Ἐνὸς Θεοῦ πού μᾶς ὑποδεικνύει ὅτι δὲν μποροῦμε νὰ μνησικακοῦμε² ὅτι πρέπει νὰ εἴμαστε ἔτοιμοι κατὰ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ νὰ συγχωροῦμε καὶ ἐμεῖς «ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ» (Ματθαίου ιη' 22). Σὲ τόσο μεγάλους ἀριθμοὺς χάνουμε καὶ τὸ μέτρημα... καὶ συγχωροῦμε ἐπ' ἄπειρον!

«Δὲν θὰ ὑπάρχει συγγνώμη»

Ὅταν χάνεται ὅμως τὸ παράδειγμα, τὸ πρότυπο πού ἐμπνέει, στὸν ἴδιο χῶρο ἢ καὶ σὲ ἄλλους ἀκολουθοῦν ἄλλου τύπου διακηρύξεις. Μπορεῖ αὐτὲς οἱ διακηρύξεις νὰ ὑπαγορευοῦνται ἀπὸ πολιτικὲς σκοπιμότητες, ἀπὸ ἀνάγκες τῆς στιγμῆς ἢ τοῦ μέλλοντος. Ἡ κατηγορηματικότης τους ὅμως, ἐρχόμενη σὲ ἀντίθεση μὲ τὰ «αὐτονόητα» ἐνὸς πολιτισμοῦ, ἐνὸς πολιτισμοῦ πού ἐπὶ ἑβδομήντα ἑπτὰ σχεδὸν χρόνια προσπάθησαν νὰ τὸν κάνουν νὰ ξεχάσει τὶς ἀρχές καὶ τὶς ἀξίες του, ξενίζει.

Μᾶς ἐξένισε λοιπὸν ἡ φράση τοῦ Μιχαῖλ Γκορμπατσόφ κατὰ τὴν κηδεῖα τριῶν ἀπὸ τὰ θύματα τοῦ ἀποτυχόντος πραξικοπήματος: «Δ ἐ ν θ ἄ ὕ π ἄ ρ ξ ε ι σ Ὑ γ γ ὼ μ η γιὰ ἐκεῖνους πού ἐπιχείρησαν νὰ καταλάβουν τὴν ἐξουσία»². Ἐμεῖς δὲν ἐπεμβαίνουμε στὰ ἐσωτερικὰ μιᾶς χώρας... Σημειώνουμε ἀπλῶς ἀλλαγές διατυπώσεων καὶ προσανατολισμῶν. Μία κοινωνία, ἓνας κόσμος, μετασχηματίσθηκε, παρ' ὅλα ὅσα λέγονται περὶ ἀνεκτικότητος, ἀπὸ τὸ «σχώρα» στὸ «δὲν θὰ ὑπάρξει συγγνώμη». Ἄλλωστε ποιὸς ζητᾶει συγγνώμη σήμερα, ποιὸς συχωράει;

Ὁ ποιητὴς Ὀδυσσεὺς Ἐλύτης διατυπώνει μὲ τρόπο πολὺ ἐκφραστικὸ τὴν κατάσταση πού ἐπικρατεῖ: «τὴ συγγνώμη δὲν ἔδωσα, τὴν ἰκεσία δὲν ἔστερξα». Μία ἄλλη ποιήτριά μας, ἡ Μελισσάνθη κάνει τὴν ἴδια διαπίστωση, θέτει ὅμως κάποια ἐρωτηματικὰ τονίζοντας τὴν ἀμοιβαιότητα αὐτῶν τῶν καταστάσεων: «τὰ μάτια μας δὲν θέλουν νὰ δρέξουν τὴν ἄφηση γιὰ τοὺς ἄλλους, πού ἴνα ἢ ἄφηση γιὰ τὸν ἑαυτό μας»³. Ὑπεν-

θύμηση με ποιητική ενάργεια του στίχου της κυριακής προσευχής: «ἄφες ἡμῖν..., ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν...» (Ματθαίου ς' 12' Λουκᾶ ια' 4).

Δυσκολίες: προέλευση καὶ υπέρβασή τους

Παρ' ὅλα αὐτὰ ἡ αἴτηση συγγνώμης καὶ ἡ συγχώρηση δὲν εἶναι εὐκόλα πράγματα. Συναντοῦν καὶ τὰ δύο ἐγγενεῖς ψυχολογικὲς δυσκολίες δικές μας. Αὐτὲς ἐνοσχύνονται πολλὰς φορές καὶ ἀπὸ ἐξωτερικοὺς παράγοντες πού ἐξωθοῦν σὲ ἀδιαλλαξία καὶ ὀδηγοῦν ὄχι σπάνια καὶ σὲ ἀκατάλλακτο μῖσος.

Συμβαίνει πάλι νὰ δημιουργοῦνται μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων παρεξηγήσεις, ἀντιπάθειες, ἔχθρες, μῖση, ἀγεφύρωτα χάσματα, ἀκατανόητα καὶ ἀνεξήγητα. Χωρὶς νὰ ἀρνούμαστε δικές μας προσωπικὲς εὐθύνες εἶναι φορές πού ὑποφιαζόμαστε κινήσεις καὶ ἐπεμβάσεις «ξένων» δυνάμεων. Στὰ καλὰ καθούμενα δημιουργεῖται ἐνταση καὶ παροξυσμὸς πού σὲ κάνει νὰ διερωτάσαι γιὰ ἐνέργειες τοῦ ἀλλοτρίου καὶ νὰ ἐπιβεβαιώγεται ἡ ὑποψία σου αὐτὴ μὲ τὴ γνώμη τοῦ πνευματικοῦ σου πατέρα.

Διηγῆσεις σὲ πνευματικὰ βιβλία διασταυρῶνουν τέτοιου τύπου ἐξηγήσεις. Ὡς πάγια θέματα γραμμῆ σ' αὐτὰ ἐμπενδώνεται ἡ ἔστω καὶ μονομερὴς ἐπιδίωξη τῆς συμφιλίωσης καὶ ἡ υπέρβασή τῆς καταστάσεως καὶ παραμένει ἡ λύπη σὲ περίπτωση μὴ κατορθώσεως τῆς καταλλαγῆς. «Πάση θυσίᾳ» πάντως ὀφείλουμε νὰ ἔλθουμε σὲ «συμφωνία» κατὰ τίς ἐπιταγές τοῦ Κυρίου μας.

Ἄς μὴ ξεχνᾶμε, ὅτι ἀκόμα καὶ σήμερα στὴν ἐπιθανάτια κλίνη, ὅταν τὸ ἐπιτρέπουν οἱ συνθήκες, μαζεύονται ὅλοι καὶ συγχωροῦνται μὲ τὸν μέλλοντα νὰ πεθάνει χριστιανό. Εἶναι μάλιστα χαρακτηριστικὸ στὸν τύπο διαθήκης πού παραθέτει ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης, ὅτι πρὶν τακτοποιηθοῦν τὰ τῆς κινήτης καὶ ἀκινήτου περιουσίας του γράφεται ὡς θέλησις τοῦ διαθέτου: «Πρωτοτύπως (κατὰ πρῶτο λόγο) μὲν ἀφίημι πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς μου Χριστιανοῖς καὶ αὐτοῖς τοῖς μισοῦσι καὶ ἀδικήσασιν τὴν ἀπὸ καρδίας συγχώρησιν»⁴.

Δὲν ἐκπληροσώμεθα λοιπὸν καθόλου ὅταν σὲ «ὀφελίμους διηγῆσεις» ἐπισημαίνεται ἡ ἀνάγκη τῆς συγχώρησιν. Μὲ θαυματουργικὸ μάλιστα τρόπο ἐπιδιώκεται καὶ ἐπιτυγχάνεται ἔστω καὶ μετὰ τὸν θάνατο τοῦ ἐνὸς ἢ συγχώρησιν.

Δύο πολὺ παλιές ἱστορίες

Στὸ Μηναῖο τοῦ Σεπτεμβρίου, στίς 8 τοῦ μηνός, περιλαμβάνεται «διήγησις περὶ ἀγάπης πάνυ ὀφελίμους», στὴν ὁποία ἀναφέρεται ἡ περίπτωση τῆς φιλίας

ιερέως μετ' εὐλαβοῦς διακόνου. Διὰ «δαιμονικῆς σκαιότητος» ἡ φιλία γύρισε σὲ ἔχθρα καὶ «ἐπὶ πολὺ ἔμειναν ἀδιάλλακτοι». Συνέβη μάλιστα νὰ πεθάνει ὁ ἱερεὺς ὑπάρχοντος αὐτοῦ τοῦ μίσους. Ὁ διάκονος λυπόταν πού δὲν διέλυσε τὴν ἔχθρα ἐνῶ ζοῦσε ὁ ἱερέας. Ἐκμιστηρεύτηκε, λοιπὸν, σὲ κάποιον ἀπὸ τοὺς πιὸ διακριτικούς τὸ γεγονός, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν παρέπεμψε σὲ κάποιον ἄλλο στὴν ἔρημο καὶ ἐκεῖνος μὲ τὴ σειρά του τοῦ ὑπέδειξε ν' ἀπευθυνθεῖ σ' ἓναν τρίτο στὴν πόλη (ἢ διήγησις τὸν ὀνομάζει Νικήτα Χαρτουλάριο), τὸν ὁποῖο καὶ συνάντησε. Ἀκολουθοῦν διάφορες θαυμαστὲς ἐπισκέψεις σὲ ἐκκλησίες τῆς περιοχῆς.

Σὲ μία ἀπ' αὐτὲς ἀναγνωρίζεται στὴ δεξιὰ χορεία ὁ ἐκδημήσας ἱερεὺς. Τὸν καλεῖ λοιπὸν ἔξω ὁ διάκονος μὲ τὸν τρόπο πού τοῦ ὑπέδειξε ὁ Χαρτουλάριος καὶ μὲ ἤρεμη φωνὴ ὁ τελευταῖος τοῦ εἶπε: «Κύριε Πρεσβύτερε, διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ, διὰ τὸ ἀμφοτέρους ἐν τῇ σῇ ἀθρόᾳ μεταβολῇ ἀσυμφώνους μείναι τῷ σφάλματι. Τότε γόνυ ἀμφοτέροι κλίναντες ἐν ἀπλῷ φιλήματι τὴν ἔχθραν διέλυσαν». Ὁ ἱερεὺς πῆρε πάλι τὴ θέση του στὴ δεξιὰ χορεία καὶ οἱ δύο ἀνεχώρησαν. Ὁ Χαρτουλάριος διαβεβαίωσε τὸν διάκονο ὅτι αὐτὸ πού ἔγινε ὀφειλόταν στὴν καθαρότητα τῶν εὐχῶν καὶ τὴν πρὸς Θεὸν παρρησία τοῦ μοναστοῦ ὁ ὁποῖος «καὶ νεκρὸν πρὸς εἰρήνην ἐξαναστήσαι δύναται»⁵.

Μία ἄλλη ὄραία φιλία «ἐκ διαβολικῆς ἐνεργείας» καταλήγει σὲ μῖσος. Ὁ πρεσβύτερος τῆς Ἐκκλησίας Σαπρίκιος μνησικακεῖ κατὰ τοῦ φίλου του Νικηφόρου. Ὁ Νικηφόρος ὅταν μαθαίνει ὅτι συνελήφθη ὁ Σαπρίκιος καὶ βασανίζεται στέλνει μεσίτες πρὸς αὐτὸν «συγχώρησιν ἐξαιτούμενος, ὁ δὲ οὐκ ἤκουσεν». Ὁ Σαπρίκιος ὀδηγεῖται ν' ἀποκεφαλισθεῖ. Ὁ Νικηφόρος «ἔδραμε καὶ ἔπεσε παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ συγχώρησιν αἰτῶν». Τοῦ ὑπενθυμίζει τοὺς νόμους τοῦ Χριστοῦ περὶ τῆς καταλλαγῆς. «Αὐτὸς οὐχ ὑπέειξε». Ἀνένδοτος δὲν ὑποχώρησε. Κι ἐνῶ πέρασε τόσους βασανισμοὺς καὶ ἐφθανε στὸ στεφάνι καὶ τὰ βραβεῖα ἐφόσον θὰ μαρτυροῦσε, «τὴν συγχώρησιν οὐ προσήκατο». Δὲν ἀποδέ-

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΟΙΜΗΣΙΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΘΕΟΠΡΟΜΗΤΟΡΟΣ ΑΝΝΗΣ *

Τοῦ Ἀρχιμ. κ. ΕΥΘ. ΕΛ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗ
Ἱεροκήρυκος

Ὁ Μεσσιανικὸς Προφητισμὸς τῆς Μωσαϊκῆς Πεντατεύχου, τοῦ Δαβὶδ καὶ τῶν Προφητῶν.

Ὅντως, ὁ τῶν Προφητῶν Θεολαμπῆς χορὸς, νοήσας πόρρωθεν μυστικῶς τῆς θεονύμφου Παρθένου τοῦ θείου τοκετοῦ τὸ ἀπόρρητον βάθος, ἀρρήτοις συμβόλοις αὐτὴν προδιεχάραξε. Καὶ Νόμου αἰσκαι καὶ τῶν Προφητῶν σεπτὰ κηρύγματα προδιεχάραξαν ἀρρήτως, μέλλουσιν ἔσεσθαι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν λοχεύτρια, τὴν θεοχαρίτωτον ἀγνὴν Μαριάμ.

Καὶ πάντοτε μὲν, σαφέστερον δέ, ἀπὸ Δαβὶδ, προαναγγείλαντος τὴν «καλλονὴν Ἰακώβ» (Ψ.46,5) καὶ ἀπὸ Ἡσαίου διευκρινίσαντος, ὅτι παρθένος κόρη θὰ σαρκώσῃ καὶ τέξεται τὸν Ἐμμανουὴλ (Ἡσ. 7,14), δέον νὰ ἀνέμενον, πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσίου, τὴν παρθένον ἐκείνην νεάνιδα, ἣτις θ' ἀπεδεικνύετο προεκλελεγμένη καὶ εὐροῦσα χάριν, παρὰ τῷ Δυνατῷ, ἵνα ἀμέσως καὶ οὐσιωδῶς ὑπηρετήσῃ εἰς τὴν πραγμάτων τῆς ἀρχαίας βουλῆς τοῦ Ὑψίστου (Γέν. 3,14-15)!

Ἐν τόπῳ δὲ καὶ χρόνῳ, κατὰ τὸ «πλήρωμα τοῦ χρόνου» (Γαλ. 4,4), ὡς ῥόδον, «ἐν μέσῳ ἀκανθῶν» εὐράμενος (Ἄσμ. 2,2) καί, ὡς καθαρῶτατον κρίνον καὶ κοιλάδων ἄνθος (Ἄσμ. 2,1), τὴν Θεοτόκον, ὁ Νυμφίος Λόγος, ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς ἐσκήνωσεν. Ἀναπλάσαι ἅπαντας βουληθεῖς, ὁ διαπλάσας τὴν Εὐάν, χειρὶ, Λόγος Θεοῦ, ἐκ γαστρὸς Κόρης διαπλάττεται, ἀρχὴν δεχόμενος, ὁ τῷ Πατρὶ συναΐδιος καὶ Πνεύματι σύνθρονος. Καὶ τὸ μυστήριον τὸ πάλαι, πρὸ τῶν αἰώνων προορισθὲν, φανέρωσιν ἔλαβε, σαρκωθέντος τοῦ Λόγου, ἐν τῇ γαστρὶ τῆς Παρθένου. Μυσταγωγοῦσι δι' ἡμᾶς, εἰς τὸ παράδοξον τῆς Θεογεννητρίας Παρθένου Μητρὸς μυστήριον: Ματθαῖος καὶ Λουκᾶς καὶ Παῦλος καὶ Ἰωάννης, Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ Βαλαάμ, Μωϋσῆς τε καὶ Σαμουὴλ καὶ Νάθαν, Δαβὶδ, Σολομὼν καὶ Ἡσαΐας, Ἱερεμίας, Μιχαίας, Ἰεζεκιήλ, Δανιὴλ καὶ ἅπας ὁ τῶν θείων Προφητῶν χορὸς.

Τὰ περὶ τῆς Μητρὸς τοῦ Μεσίου προμηνύματα.

Συνείδησιν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ τὸ ὅτι, ἀπ' αἰῶνος, ἐν γῆ, ἐκηρύττετο, εὐθὺς μετὰ τὸ πρωτοεαγγέλιον τῆς Θεϊκῆς ἐπαγγελίας (Γέν. 3,13-

16), προφητικοῖς φθέγμασι, Παρθένος ἢ Θεοτόκος, ἦν Πατριάρχαι θεοφώτιστοι καὶ Δικαίων δῆμοι προκατήγγελλον ἀδιακόπως.

Μεταξὺ τῶν ὑπερόχων θείων ἀνδρῶν, ὁ, τὰ πάντα τῷ Ἐαυτοῦ βουλήματι διέπων, Προνοητὴς Παντοκράτωρ Θεός, ἠδδόκησε, νὰ ἀναδειχθῶν, ἐν τοῖς κόλοις τοῦ περιουσίου μονοθεϊστικοῦ ἀβραμαίου λαοῦ Του, καὶ γυναῖκες ὑπέροχοι. Τοιαῦται δὲ ὡς ἡ Σάρρα, ἡ Ρεβέκκα καὶ ἡ Ραχήλ, Ἄννα τε ἢ προφήτις καὶ Σαμουὴλ τοῦ Προφήτου καὶ Κριτοῦ τοῦ Ἰσραὴλ μήτηρ. Καί, πρὸ αὐτῶν, Μαριάμ ἢ προφήτις καὶ ὑμνωδός, τοῦ Προφήτου δὲ καὶ θεόπου Νουμοθέτου Μωϋσέως ἀδελφὴ καὶ ἄλλαι.

Αὗται, οἰοῦντι τὸ πλάσιον, ἐσχημάτιζον Ἐκείνης, ἦν, ἐν αὐτῇ τῇ κοιτίδι τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τῷ ἀπολεσθέντι ἐδεμικῷ Παραδείσῳ, ἐπηγγεῖλατο ὁ πολυεύπλαγχνος Θεός, εἰς τὴν ὀδυρομένην διὰ τὴν πῶσιν καὶ τὴν ἐκ τοῦ Παραδείσου ἐξορίαν, ὑπαιτιότητα αὐτῆς, προμήτορα Εὐάν «τὸ σπέρμα τῆς γυναικὸς τηρήσει τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφρατος (Διαβόλου), ὅστις τηρήσει τὴν πτέρναν τοῦ σπέρματος (υἱοῦ) τῆς γυναικὸς» (Γέν. 3,14-16). Συνάγεται, λοιπόν, ὅτι, πρὸ καταβολῆς κόσμου, ἐξέλεξεν ὁ παντεπόπτης καὶ διεισδυτικὸς ὀφθαλμὸς τοῦ Ζῶντος Θεοῦ, τὴν «ἐν γυναιξὶν εὐλογημένην» (Λουκ. 1,42) θεοχαρίτωτον Θεοτόκον Παρθένον Μαριάμ, ἵνα, διὰ τοῦ μέλλοντος νὰ σαρκωθῇ καὶ ἐνανθρωπήσῃ, ἐξ αὐτῆς, ἀνακαινιστοῦ πάντων, ἀνακαινιστὴ ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων τὴν οὐσίαν, ἐξαχρειωθεῖσαν, ἐκ τῆς ἀδαμιαίας παραβάσεως, καὶ βαρνομένην, μετὰ τὴν κατάραν τοῦ ἀδαμίου προπατορικοῦ ἁμαρτήματος (Κυρίλλ. Ἱεροσ. Κατήχ. 13,2. 15,31. 13,18).

Καὶ κατήθυνε τὰ πάντα, ὡς ἤθελεν, ὁ Θεὸς καὶ παρεσκεύασε τὸν λαὸν Αὐτοῦ Ἰσραὴλ καὶ τὰς δώδεκα φυλὰς αὐτοῦ, ἵνα, ἐκ τῶν ἀξιοτέρων τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Λευὶ, τοῦ Δαβὶδ καὶ τοῦ Ἀαρών, παραγάγῃ τὴν προεκλελεγμένην θεόπαιδα καὶ νύμφην τῆς Ἐαυτοῦ εὐδοκίας. Ἐχαρίτωσε, λοιπόν, καὶ ἐθαυμάστωσε τοὺς εὐλαβεῖς καὶ ζηλωτὰς τῆς πατρῶας εὐσεβείας Ἰουδαίους, Ἰωακείμ καὶ Ἄνναν, ἵνα, ἐκ γνωστῶν ἀγόνων καὶ στεριευόντων, ἐπὶ δεκαετηρίδας, ἐξ ἐπαγγελίας, παραγάγῃ, ἐξ αὐτῶν, τὴν θεόπαιδα Μαριάμ. (Πρωτοεαγγέλιον Ἰακώβου. Ε. HENNECKE, NEUTEST. APOKRYPHEN, TUBINGEN 1924, σ. 48 ἐξ. Πα-

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 277 τοῦ ὑπ' ἀρ. 13 τεύχους.

ράβαλε: Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἰστ. Δ' 8 Μ. Ἀθανασ. Ἐορταστικὴ Ἐπιστολή. HARNACK CHRONOL., I, 599. Κλήμ. Ἀλεξανδρ. Στρωματ. 7,93).

Ὁ «οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικῶ» (Πράξ. 7,48, Γ' Βασ. 8,27, Ἦσ. 66,1-2), Ἅγιος Θεός, διὰ τῆς θείας Αὐτοῦ Παναγαθότητος, Πανσοφίας καὶ Παντοδυναμίας, κατεσκεύασεν, ἐξ Ἰωακείμ καὶ Ἄννης, τῶν στειρευόντων δικαίων συζύγων, τήν, ὡς Ναὸν καὶ Θρόνον καὶ Παλάτιον Ἐαυτοῦ, Θεόπαιδα, Παρθένον Μαριάμ. Κατόκησε δέ, δι' αὐτῆς, ἐν κόσμῳ καὶ ὁμοιωθῆ τοῖς ἀνθρώποις, συμπεριπατήσας, μετ' αὐτῶν, καὶ συναναστραφεῖς αὐτούς. Διότι, οὕτω καὶ μόνον ἦτο δυνατὸν νὰ σωθοῦν οἱ ἄνθρωποι, κατὰ τὴν προφητείαν «Οὗτος ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν. Ἐξεῦρε πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστήμης καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰακώβ τῷ παιδί αὐτοῦ καὶ Ἰσραὴλ τῷ ἠγαπημένῳ ὑπ' αὐτοῦ· μετὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις συναεστράφη» (Βαρουχ 3,36-38. Κυρίλλ. Ἱεροσ. Κατήχ. 11,15. 12,4).

Οὕτω, βουλήσει, προνοία καὶ ἐπιμελεία τοῦ τὰ πάντα διέποντος Θεοῦ, κατεσκευάσθη, ἐπὶ τῆς γῆς, ἄρμα λαμπρὸν τοῦ μόνου Βασιλέως (Ψ. 67,17. Κυρίλλ. Ἱεροσ. Κατήχ. 14,25), ἡ Παρθένος Μαρία, ἐξ Ἰωακείμ καὶ Ἄννης, λαμβάνον ἀρχήν, ἐν ᾧ μέλλει ἐποχοῦμενος ὁ Κτίστης παραγίγνεσθαι, ὅπως τὸ πεπτωκὸς ἀνθρώπινον γένος ἀναβιβάσῃ πρὸς τὸ ὕψος τῆς Χάριτος» (Ἐκκλησιαστικὴ Ἑτυμολογία).

Οὕτω δ' ἡ ξυνορις ἡ σεπτὴ καὶ ἀοίδιμος, τοῦ προαιωνίου Ἰοῦ Προπάτορες, οἱ τοῦ Νόμου φύλακες ἀκριβείας, γενόμενοι, τὴν ἀπαρχὴν τῆς χαρᾶς ἐγέννησαν Ἰωακείμ τε καὶ Ἄννα οἱ ἀξιότιμοι. Καὶ ἐπληρώθησαν ἅπασαι, αἱ πρὸ τοῦ Νόμου καὶ ἐν τῷ Νόμῳ, περὶ αὐτῆς, ἐπαγγελίαι καὶ προτυπώσεις. Καὶ ἐπλήρωσεν ἡ Θεία Χάρις, ὅσα τῶν Προφητῶν οἱ πρόκριτοι προείπον περὶ τῆς μόνης ἀγνῆς, ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένης Θεομήτορος.

Ὁ ρόλος τῆς Θεοτόκου ἐν τῇ ἀπολυτρώσει τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐθεμελίωσε καὶ ὠκοδόμησεν ὁ πάντων Κτίστης καὶ Τεχνουργὸς Θεός, οὕτω, τὴν κρηπίδα τῆς σωτηρίας ἡμῶν καὶ τὴν βάσιν τῆς Χάριτος, ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ἧ, ὑπὲρ ἔννοιαν σαρκωθήσεται καὶ ἐνανθρωπήσει τῶν γηγενῶν ἡ ἐλπίς. Ἔστι δ' αὕτη ἡ αὐθεντικὴ, ἀπὸ καθέδρας, τῆς Ἐκκλησίας Διδασκαλία, περὶ τῆς γεννήσεως τῆς Θεοτόκου Μαρίας ἢ ἐν τοῖς Μηναίοις: «Ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Θεός, θέλων ἐτοιμάσαι ἑαυτῷ ναὸν ἔμφυχον καὶ οἶκον ἅγιον εἰς κατοικίαν ἑαυτοῦ,

τὸν Ἄγγελον αὐτοῦ ἀποστείλας, πρὸς τοὺς δικαίους Ἰωακείμ καὶ Ἄνναν (ἐξ ὧν ἠθέλησε προελθεῖν τὴν κατὰ σάρκα Μητέρα αὐτοῦ), προεμήνυσε τὴν σύλληψιν τῆς ἀγνούου καὶ στείρας, ἵνα βεβαιώσῃ τῆς Παρθένου τὴν γέννησιν.

Ὅθεν συνελήφθη ἡ ἀγία Παρθένος Μαρία καὶ ἐγεννήθη, οὐχ ὡς τινες λέγουσι, μηνῶν ἑπτὰ ἢ χωρὶς ἀνδρός, ἀλλ' ἐννέα τελείων μηνῶν ἐγεννήθη· καὶ ἐξ ἐπαγγελίας μὲν, ἐξ ἀνδρός δὲ συναφείας καὶ σποράς.

Μόνος γὰρ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγεννήθη, ἐκ τῆς ἀγίας Παρθένου Μαρίας ἀπορρήτως καὶ ἀνερμηνεύτως, ὡς οἶδε μόνος ἐκεῖνος, χωρὶς τῶν τῆς σαρκὸς θελημάτων· καὶ τέλειος ὑπάρχων Θεός, πάντα καὶ τῆς κατὰ σάρκα αὐτοῦ οἰκονομίας τέλεια προσελάβετο, καθὼς καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν ἐδημιούργησε καὶ ἔπλασε τὸ κατ' ἀρχάς. Ταύτην τὴν ἡμέραν (9ην Δεκεμβρίου) πανηγυρίζομεν, ὡς ἀνάμνησιν ἔχουσιν τῶν ὑπ' Ἀγγέλου δοθέντων χρησμῶν, τοῦ τὴν ἀγίαν σύλληψιν εὐαγγελισαμένου τῆς ἀγίας Θεομήτορος. Οὓς (χρησμοὺς) ἔργα ποιῶν ὁ ἐκ τοῦ μηδενὸς ὑποστήσας τὰ σύμπαντα Θεός, διήγειρε τὴν στειρεύουσαν νηδὺν (τῆς Ἄννης) εἰς καρπογονίαν καὶ τὴν ἐν ἀπαιδίᾳ τὸν βίον καταγρηάσασαν παιδοτόκον μητέρα παραδόξως ἐργάζεται, ἄξιον πέρας τῆς δικαίας αἰτήσεως τῶν Δικαίων τοῦτο παρασχόν, ἐξ ἧς αὐτὸς ἔμελλε σαρκοφόρος προελθεῖν, εἰς ἀναγέννησιν τοῦ παντὸς θυγατέρα τεκεῖν τοὺς σόφρονας εὐδοκήσας, τήν, πρὸ αἰώνων, ἐκ πασῶν τῶν γενεῶν, προωρισμένην καὶ ἐκλελεγμένην» (Συναξάριον Μηναίου Σεπτεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου).

Πάντες οἱ Προφῆται μυστικῶς ἐμυοῦντο τὴν ἄφραστον τῆς Πανάγου γέννησιν, πνευματικῶς τυπούμενοι καὶ προλέγοντες τὰ μέλλοντα.

Π ρ ο ρ ρ ῆ σ ε ι ς - Π ρ ο τ υ π ὄ σ ε ι ς - Π ρ ο ε ι κ ο ν ῖ σ ε ι ς - Π ρ ο φ η τ ε ῖ α ι , π ε ρ ῖ τ ῆ ς Π α ρ θ ἑ ν ο υ .

Ὁ νέφη τιθέμενος αὐτοῦ τὴν ἐπίβασιν, νεφέλη ὀχοῦμενος Παρθένῳ ἔρχεται λάμψαι φῶς ἀνέσπερον, τοῖς πρὶν ἐσκοτισμένοις κινδυνεύουσι (Ἦσ. 9,1. Κυρίλλ. Κατήχ. 10,10). Ὡς ὄμβρος (Δευτ. 32,2), ἐν μήτρᾳ τῆς Παρθένου, κατῆλθεν ὁ Χριστὸς καὶ πᾶσαν κατήρδευσε τὴν κτίσιν ἀληθῶς ξηράνας θολεροὺς ποταμοὺς εἰδωλομανίας, ὁ μόνος εὐεργέτης.

Ράβδον δυνάμεως ἐβλάστησεν ἡμῖν τὸν Χριστόν, ἐν ᾧ στηριζόμεθα· αὐτὴν γὰρ ἐτύπου Ἄαρὼν ράβδος (Ἄριθ. 17,23), ποτὲ βλαστήσασα τὴν ἀγεώργητον ἄ-

γνήν περιστερὰν ἀειπάρθενον (Κατήχ. 12,23-28. Κατήχ. 18,11).

«Ἐβλάστησεν ἡ ράβδος ποτὲ τοῦ Ἀαρών, προτυπούσα, Ἀχραντε, τὸν θεῖον τοκετόν» ὅτι ἀσπύρως συλλήψῃ καὶ οὐ φθαρήσῃ καὶ μετὰ τόκον παρθενεύουσα ὀφθήσῃ, βρέφος γαλουχοῦσα, τὸν πάντων Θεόν» (Κατήχ. 18,12. Ἐκκλ. Ὑμνολογία).

Ράβδος Ἀαρών, ἀνίκως ἐκβλαστήσασα, προεξείκονιζε τὴν Παρθένον ἀνθήσασαν τὸν φυτουργὸν τοῦ παντός (Ἄρ. 17,22-25. Κυρίλλ. Ἱεροσ. Κατήχ. 18,12). Κατὰ ταῦτα, ἡ Μήτηρ τοῦ Κυρίου ράβδος ἐστὶν ἡ μυστική, ἐκ τῆς ρίζης Ἱεσσαὶ ἀνθῆσαν ἡμῖν, τὸ θεῖον ἄνθος, Ἰησοῦν τὸν Λυτρωτὴν ἡμῶν, φέρουσα.

«Ράβδος ἐκ τῆς ρίζης Ἱεσσαὶ καὶ ἄνθος, ἐξ αὐτῆς, Χριστὲ» (Ἦσ. 11,1), ἐκ τῆς Παρθένου ἀνεβλάστησας (7,14. Κυρίλλ. Ἱεροσ. Κατήχ. 11,14. 12,21, 22), ἐξ ὄρου, ὁ αἰνετός, κατασίου δασέος (Ἀββ. 3,3), ἡλθες σαρκωθεὶς (Ἰω. 1,14), ἐξ ἀπειράνδρου, ὁ αἴυλος καὶ Θεός, δόξα τῇ δυνάμει σου, Κύριε (Κυρίλλ. Ἱεροσ. Κατήχ. 11,2,6. 12,1,4. 2,20. Κατήχ. 11,2-6. 12,1-5). Ράβδος, ἡ Παρθένος Μαρία, ἐξ ἧς τὸ ἄνθος, Χριστός, ἐβλάστησεν, ἐκ ρίζης Δαβὶδ.

Ἐκ τῆς ρίζης τοῦ Δαβὶδ, βασιλικὴ πορφυρὶς ἐκβλαστήσασα τοῦ Ἱεσσαί, βλαστάνειν ἀπάρχεται τὸ ἄνθος τὸ μυστικόν, ἐν ᾧ Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐξήθησεν, ὁ σώζων τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Ἡ Παρθένος Μαρία εἶναι ἡ ράβδος τῆς παρθενίας, ἡ βλαστήσασα, ἐξ ἧς ἦνθησεν ἄνθος, ὁ φυτουργὸς ἡμῶν Θεός. Μακαρία πέφυκεν ἡ ρίζα Ἱεσσαί, ἐκβλαστήσασα τὴν ἀγνήν, ἄνθος θεῖον φέρουσαν Χριστὸν τὸν Κύριον.

Π ὥ ς π ρ ο ε ἰ δ ο ν τ ἡ ν Θ ε ο τ ὸ κ ο ν
ο ἰ Π ρ ο φ ἤ τ α ι.

Χορὸς τῶν Προφητῶν ἐορτάζει ἐνθέως τὸ θαῦμα τὸ ἐν σοὶ γεγονός, ᾧ Παρθένε. Θεὸν σεσαρκωμένον γάρ, ἐπὶ γῆς ἀπεκύσας. Μάγοι πίστευε δέ, σὺν Ἰωσήφ, ἐκβοῶσι τῷ Δαβὶδ τὰ θαύματα, τῷ Θεοπάτρι, Σπηλαίῳ παρρικῆσαντος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ φάτνης ὑποδεξαμένης αὐτὸν (Κυρίλλ. Ἱεροσ. Κατήχ. 10,10. 11,20).

Ποιμένων δὲ καὶ Μάγων προσκυνούντων αὐτόν, τότε ἐπληροῦτο τῶν Προφητῶν τὸ κήρυγμα καὶ Ἀγγέλων αἱ Δυνάμεις ἐθαύμαζον βοῶσαι, δόξα τῇ συγκαταβάσει σου, μόνε φιλόνηρωπε.

Ἐκ τῶν Προπατόρων, ὁ κραταῖος καὶ δυνατός Κύριος ἀνέδειξε Ράβδον δυνάμειος ἡμῖν τὴν μόνην ἀπειράνδρον καὶ Θεόπαιδα Μαρίαν τὴν ἀγνήν, ἐξ ἧς τὸ ἄνθος προῆλθε Χριστός (Ἦσ. 11,1), βλαστήσας πᾶ-

σι τὴν ζωὴν καὶ ἀδάπανον τρυφήν καὶ σωτηρίαν τὴν αἰώνιον.

Ἡ ρίζα ἐβλάστησεν Ἱεσσαὶ (Ἦσ. 11,1) καὶ ἐξ αὐτῆς ὁ προελθὼν Θεὸς ἡμῶν, ἐλπὶς ἐθνῶν (Γέν. 49,10. Ἦσ. 11,10. Κατήχ. 12,17,23), ἀνάπαυσις καὶ τιμὴ (Ἦσ. 11,10. Κατήχ. 12,23), ὡς πάλαι προεφήτευσεν Ἡσαΐας ἐνθέως φωτιζόμενος.

Ἀνεμένετο καὶ προσεδοκάτω ἡ ὑπὸ τῶν Προφητῶν προκηρυχθεῖσα Παρθένος Μαρία, ἡ πρὸ αἰῶνων προορισθεῖσα Μήτηρ τοῦ Λυτρωτοῦ, εἰς κατοίκησιν τοῦ πρὸ αἰῶνων, ἐκ Πατρὸς ἀρρευστῶς γεννηθέντος, καί, ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων, ἀναδειχθεῖσα Θεοτόκος, εἰς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἵπέσχετο ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ τῷ Προπάτρι εὐλογεῖσθαι, ἐν τῷ σπέρματι τούτου τὰ ἔθνη διὰ δὲ τῆς ἀγνῆς Παρθένου Θεοτόκου Μαρίας, «πέρας ἡ ὑπόσχεσις ἔλαβεν» (Ἐκκλ. Ὑμνολ.). Ἰδοὺ ἡ ἀξία καὶ ἡ θέσις τῆς Θεοτόκου, κατὰ τὴν Πίστιν καὶ Διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας.

(Τέλος)

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Μητροπολίτου Πατρῶν

ΝΙΚΟΛΗΜΟΥ ΒΑΛΛΗΝΔΡΑ

Θ Ε Ο Μ Η Τ Ο Ρ Ι Κ Α Μ Η Ν Υ Μ Α Τ Α
Τ Ο Μ Ο Σ Α'

Ἀκάθιστος Ὑμνος· Ἡ Ὡδὴ τῆς Θεοτόκου·
Θεομητορικὸν Ἑορτολόγιον (Γενέσιον, Εἰσόδια, Εὐαγγελισμός, Κοίμησις, Ἀπόδοσις, Συναξίς, Ὑπαπαντή, Ζωοδ. Πηγὴ, Ἁγία Σκέπη, Τιμία Ἑσθῆς, Ἁγία Ζώνη, Ἑορταὶ θαυμάτων καὶ Εἰκόνων Τῆς).

Ἐνας ἀνεκτίμητος «πανδέκτης», πραγματικὸν θησαυρῖσμα κηρυγμάτων ἐποικοδομητικοῦ περιεχομένου, πὸν ἀνταποκρίνεται στὶς λειτουργικὰ καὶ ἐορτολογικὰ ἀπαιτήσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Σελίδες 516, δεξ. 800.

Γράφατε: Ἀποστολικὴ Διακονία, Ἰασιῶν 1 —
115 21 Ἀθήνα (τηλ. 722.8008).

Βιβλιοπωλεῖο: Δραγατσανίου 2, Πλατ. Κλαυθμώνος, τηλ. 322.8637.

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

Γιατί;

ΑΦΟΡΜΗ για τοῦτο τὸ σχόλιο ἔδωσαν φρικιαστικές περιπτώσεις τοῦ καλοκαιριοῦ πού, τώρα πού ἔχει πιά γράψει τὸν ἐπίλογό του, μποροῦν πὺ φύχραιμα νὰ ἀξιολογηθοῦν. Ἀναφερόμαστε σὲς περιπτώσεις δολοφονίας παιδιῶν, ἀλλὰ καὶ κακοποιήσεώς τους ἀπὸ τοὺς ἴδιους τούς... «γονεῖς». Ὁ νόμος εἶναι ἀνίσχυρος νά... παραδιάσει τὸ ἄσυλο τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας καὶ ἀκριβῶς αὐτὴ τὴν... ἀδυναμία του ἐκμεταλλεύονται κάποιοι γονεῖς. Ἡ νοσοτροπία πὺ ἐπικρατεῖ «ὡ καθένας σὺ σπύτι του εἶναι νοικοκύρης καὶ δὲν ἔχω καμιά δουλειὰ νὰ ἐπέμβω», ἀλλὰ καὶ οἱ ἀναχρονιστικὲς ἀντιλήψεις πολλῶν γονέων γιὰ τὴν ἀνατροφή καὶ τὸ σωφρονισμὸ τῶν παιδιῶν, ἀποτελοῦν τοὺς κυριότερους λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους — περιπτώσεις κακοποιήσεως παιδιῶν — δὲν ἔρχονται ποτε σὺ φῶς τῆς δημοσιότητας.

Ἐκατομμύρια εἶναι τὰ κακοποιημένα καὶ παραμελημένα παιδιά σὺν κόσμῳ. Στὴ χώρα μας ὑπολογίζεται ὅτι 5.000 παιδιά ἀντιμετωπίζουν τὴ βαρβαρότητα τῶν γονέων τους. Ἀπὸ αὐτὰ 100 πεθαίνουν, ἐνῶ ἄλλα 100 μένουν ἀνάπηρα... Τὰ κακοποιημένα παιδιά στὴν Ἀγγλία ἀνέρχονται σὲ 70.000, στὴ Γαλλία σὲ 50.000, ἐνῶ στὴν Ἀμερικὴ ξεπερνοῦν τὶς 100.000.

Γιατί; Ἀλήθεια, γιατί;

«Ὁχι κύριε Ὑπουργέ...».

ΒΑΡΥΣΗΜΑΝΤΗ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Ἀμύνης Ἰωάννη Βαρθιτσιώτη, γιὰ τὴ μὴ στρατεύση τῶν Χιλιαστῶν, ἀπέστειλε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Γερῶννος. Μνημεῖῳδες τὸ κείμενο, δίνουμε κάποια ἀποσπάσματα:

«... Κάνετε ἓνα κόπο, κύριε Ὑπουργέ, θὰ εἶναι μιὰ χρήσιμη περιοδεία σας, νὰ ἐπισκεφθεῖτε τὸν κάμπο τῶν Θηβῶν καὶ νὰ δῆτε με τὰ μάτια σας τὶς τεράστιες ἐγκαταστάσεις πὺ γίνονται με τὴν παντοειδῆ ἐξυπηρέτηση τῆς Πολιτείας μας, ἐγκαταστάσεις πὺ ἐκπαιδεύουν τὰ Ἑλληνόπουλα, πῶς θὰ περιφρονοῦν τὸ Κράτος, πῶς θὰ εἰρωνεύονται τὰ ἱερά μας

σύμβολα, πῶς θὰ ποδοπατοῦν τὴν πίστιν μας καὶ πῶς θὰ προδίδουν τὴν πατρίδα μας. Εἶμαι σίγουρος πῶς θὰ ριγῆσετε. Με τὴν ἐπιχειρούμενη νομοθετικὴ ρύθμιση, οἱ Χιλιαστὲς ἐξυπηρετοῦν τὰ προσηλυτιστικὰ τους σχέδια. Εἶναι προτιμότερο νὰ μὴ στρατεύονται παρὰ νὰ τοποθετοῦνται ἐπὶ 3-4 χρόνια ὡς διάκονοι δῆθεν, πασχόντων συνανθρώπων μας. Θὰ εἶναι ἀφέλεια ἂν ὄχι βλακεία νὰ πιστέψουμε ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ πὺ γυρίζουν ἀπὸ σπύτι σὲ σπύτι, πὺ στέκονται ὄρθιοι σὺς δρόμους, πὺ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ δώσουν λόγο σὺ Μπροῦκλιν κάθε ἑβδομάδα πόσους ἐπισκέφθηκαν, πόσους προσηλύτισαν, ὅτι σὺ Ἰδρύματα, τὰ Νοσοκομεῖα, τοὺς Ὄργανισμοὺς θὰ ξεχάσουνε τὸν ἑαυτὸ τους. Τοῦτο θὰ ἦταν τὸ μεγαλύτερο δῶρο σὺ σχέδιά τους. Ἐκεῖνοι ἔχουν συνείδηση καὶ δὲν θέλουνε νὰ στρατευθοῦν. Τὰ παιδιά μας δὲν ἔχουν συνείδηση; Τὸ παιδί ἐπομένως τῆς πτωχῆς οἰκογενείας ἢ τῆς χήρας μάνας πὺ ὑπομένει τὸ λιποῦρι καὶ τὸ χειμῶνα σὺ σύννορά μας «φυλάσσοις Θεομοῦλλες» εἶναι καὶ ἀσυνείδητος καὶ βλάκας. Ὁ «ἀντιρροχίας» πὺ δὲν στρατεύεται εἶναι καὶ ἄνθρωπος με συνείδηση καὶ ἔξυπνος. Ὁχι κύριε Ὑπουργέ... Προτείνω νὰ ἐρωτηθεῖ ὁ ἑλληνικὸς λαός: «Στὶς κρίσιμες ὥρες πὺ ζοῦμε, ἂν οἱ συνθήκες τὸ καλέσουν νὰ ὑπερασπίσουμε με ὅπλα τὴν πατρίδα μας, τί θέλεις; Θέλεις νὰ στρατευθοῦν σὺ μέτωπο με ὅπλα τὰ Ἑλληνόπουλα καὶ νὰ ἐξαιρεθοῦν οἱ Χιλιαστὲς καὶ οἱ δῆθεν ἀντιρροχίες συνειδήσεως ὑπηρετιότητας χωρὶς ὅπλα σὲ Ἰδρύματα, Ὄργανισμοὺς σὺς πόλεις ἢ θέλεις νὰ μὴν γίνει καμιά ἐξαιρέσις; Ἡ ἀπάντησις θὰ εἶναι καθοριστικὴ».

Κυκλοφορεῖ

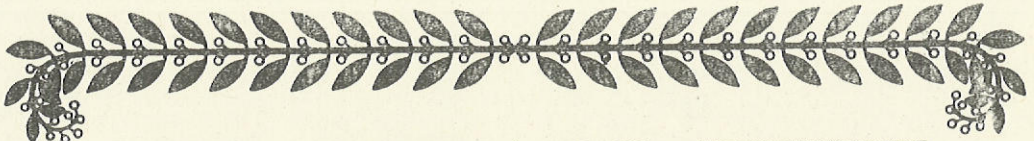
ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις Ἀποστολικῆς Διακονίας

Μάρκου Α. Σιώτη

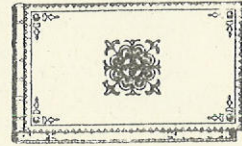
Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν)μίου Ἀθηνῶν

**ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ
ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ**

Ἀπευθυνθήτε: Ἀποστ. Διακονία, Ἰασίου 1,
115 21 Ἀθήνα — Δραγατσανίου 2 — πλατ.
Κλαυθμώνος. Τηλ. 7228.008, 3228.637.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Παναγιώτη Φωτέα
Ο ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΡΟΝΟΣ

Ἡ σημασία τοῦ λόγου καὶ τοῦ χρόνου στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, στὶς ἀνθρώπινες σχέσεις, στὴν Ἱστορία καὶ στὶς ἀποφάσεις ἔχει μεγάλη βαρῦτητα.

Ὅτιδήποτε κι ἂν γίνεται στὸν κόσμο: πρόσκαιρο, διαχρονικὸ ἢ ἀκόμα μὲ αἰώνιες προεκτάσεις, στηρίζεται στοὺς δυὸ αὐτοὺς ἄξονες: τὸ λόγο καὶ τὸ χρόνο. Κι αὐτὸ δὲν εἶναι μόνο μιὰ κατάκτηση γνωστικὴ, μιὰ ἐμβάθυνση στὴν καθημερινότητα οὔτε θέβια ἀπλὸς χειρισμός! Ἀλλὰ καὶ μιὰ προσωπικὴ ἐμπειρία, μιὰ πνευματικὴ ἀστραπή ποῦ ὁ κ. Παν. Φωτέας κατέχει μὲ προσωπικὴ βίωση.

φιλόσοφο, ποῦ μέσα ἀπὸ σκέψεις καὶ εἰώσεις προσφέρει ἀποστάγματα ζωῆς καὶ πείρας χρήσιμα γιὰ καθένα στοχαζόμενο ἄνθρωπο.

Παρόμοια βιβλία ὅπως αὐτὸ «Ὁ Λόγος καὶ ὁ χρόνος» πραγματικὰ ἀνανεώνουν τὴ σύγχρονη, ἑλληνικὴ σκέψη. Ἐξηγοῦν τὰ διάφορα φαινόμενα τῆς ζωῆς καὶ προσδιορίζουν τὶς συντεταγμένες ποῦ πρέπει ν' ἀκολουθήσει ὁ κόσμος γιὰ νὰ βγεῖ ἀπὸ τ' ἀδιέξοδα καὶ νὰ δεῖ τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας.

Ἱερὰ Μητρόπολη
Ἀλεξανδρουπόλεως
«ΓΝΩΡΙΜΙΑ»

Ἐνα περιοδικὸ ποῦ συμπληρώνει τὸ 100ὸ τεῦχος κυκλοφορίας του, εἶναι ἕνα πνευματικὸ γεγονός, ἴσως ἐθνικῆς διάστασης, καὶ ἕνα κατόρθωμα ἐπικοινωνίας, πολὺ σημαντικό. Ὅταν μάλιστα τὰ περιεχόμενα τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ, σ' ὄλο τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του ἔχουν ἕνα ἄφογο κριτικὸ λόγο καὶ διατηροῦν, ὁμολογουμένως, μιὰ ἀντικειμενικὴ θεώρηση τοῦ πνευματικοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου τῆς Χώρας.

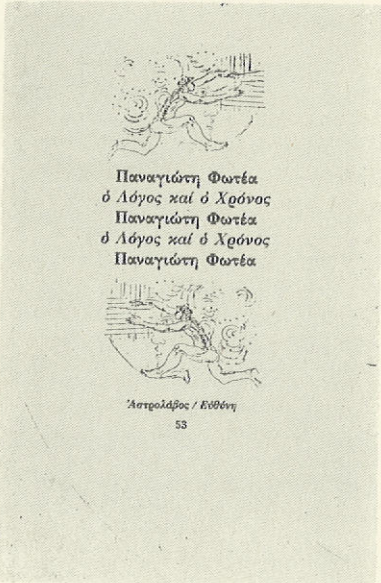
Γιατί, κατὰ καιροῦς, τὸ περιοδικὸ αὐτὸ, ποῦ διευθύνεται προσωπικὰ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Μητροπολίτη Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμο, ἔθιξε καιρῶνα καὶ εὐαίσθητα ζητήματα ἐκκλησιαστικῆς, πολιτικῆς, πολιτιστικῆς, ἀκόμα καὶ ἐθνικῆς εὐθύνης, μὲ μεγάλη προσοχὴ καὶ ὑψηλὸ φρόνημα καὶ εὐαισθησία. Προκάλεσε θαυμάτους προβληματισμούς. Διαμόρφωσε κοινὲς πεποιθήσεις. Ἐπηρεάσε συμπεριφορὲς καὶ γνῶμες. Κινητοποίησε συνειδήσεις καὶ ἐνέργειες. Καί, μὲ λίγα λόγια, συχνά, ἀνάγκασε ἡγεσίες καὶ λαὸ νὰ θέσουν «τὸν δάκτυλον ἐπὶ τὸν τύπον τῶν ἡλῶν». Κι αὐτὸ μὲ κόστος προσωπικῆς ἀγωνίας, συνεπειῶν καὶ ἐκτιμήσεων.

Τὸ νὰ διαμορφώνεται καιρῶνα καὶ ἀντικειμενικὰ ἡ Κοινὴ Γνώμη πάνω σὲ ἐπίκαιρα καὶ διαχρονικὰ προβλήματα τοῦ καθημερινοῦ βίου, εἶναι ἕνα δύσκολο, ταυτόχρονα ὁμως καὶ ἀναγκαῖο ἐγχείρημα. Χρειάζεται πληροφό-

ρηση, ἀναλυτικὴ ἱκανότητα, κριτικὸ καθαρισμὸ, γνώσεις ὄχι μόνο τὶς τρέχουσες, καὶ προπαντὸς τόλμη καὶ παρρησία, ὥστε νὰ ἔχει ἀποτελεσματικότητα.

Κι ὅλα αὐτὰ, μαζί μὲ ἀγάπη καὶ ἐλευθερία, τὰ διαθέτει τὸ περιοδικὸ, ποῦ ἀπρόσκοπτα κυκλοφορεῖ περισσότερα ἀπὸ 15 χρόνια, ἐνημερώνοντας, κατατοπίζοντας καὶ καθοδηγώντας, μὲ μιὰ εὐρύτερη προοπτικὴ, τὸ ποίμνιο τῆς Ἱ. Μητροπόλεως καὶ ὄχι μόνο!

Ἐνα ἀπὸ τὰ βασικότερα, μάλιστα, χαρακτηριστικὰ τοῦ περιοδικοῦ «Γνωριμία» εἶναι καὶ ὅτι ἀπεχθάνεται τὴ φλυαρία, τὶς ἀβολοσχίες τοῦ λόγου, τὶς ἐπανα-

λήψεις, καὶ τὶς εὐκολες διαδρομὲς! Καὶ δὲν ἀναπαράγει σχήματα καὶ συνθήματα ξεπερασμένα, κοινότητες, κουραστικά, λαϊκίστικα καὶ προπαντὸς ἀτελέσφορα.

Ἀλλὰ συντηρεῖ καὶ διατηρεῖ τὸν εὐαγγελικὸ καὶ Πατερικὸ λόγο, ὁ ὁποῖος, ἐνῶ εἶναι κριτικὸς, κάποτε καυστικὸς καὶ ἀφυπνιστικὸς. Ταυτόχρονα περιεχει τὴν ὑπεύθυνη ἐλπίδα, τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη, ποῦ εὐχόμεστε νὰ διατηρήσει μὲ εὐρύτερες πάντα προοπτικὲς, καὶ στὸ μέλλον.

Φ ς

ΤΟ ΚΑΤΩΤΕΡΟ ΟΡΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

που καταβάλλεται από το TAKE για μὲν τοὺς συνταξιούχους λόγω γήρατος καὶ ἀναπηρίας, ἀπὸ 1.7.1991, ὀρίσθηκε στὶς 40.669 δρχ., γιὰ δὲ τοὺς συνταξιούχους λόγω θανάτου στὶς 31.893 δρχ. (Ἀπόφαση ὑπουργοῦ Ὑγείας, Πρόνοιας καὶ Κοιν. Ἀσφαλίσεων Φ. 60/586/1991, ΦΕΚ 287/1991 τ. Β').

ΣΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ

καὶ στὸ Χρονικὸ τοῦ φετινοῦ ἑορτασμοῦ τοὺς μὲ πανηγυρικὸ τρόπο εἶναι ἀφιερωμένο τὸ τεῦχος 7-8)1991 (Ἰουλίου - Αὐγούστου) τοῦ παλαιμάχου περιοδικοῦ «Ο ΠΟΙΜΗΝ» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μυτιλήνης, τὸ ὁποῖο διανύει αἰσιῶς τὸ 56ο ἔτος ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του. Ὁ κοινὸς ἑορτασμὸς «τῶν ἐν Λέσβῳ διαλαμψάντων Ἀγίων» κατὰ τὴ Β' Κυριακὴ τοῦ Ματθαίου καθιερώθηκε μὲ ἀπόφαση (Ἀριθμὸς 28/5.5.1990) τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου. Μὲ τίτλο «Οἱ Ἅγιοι τῆς Λέσβου» ἔγραψε σχετικὸ βιβλίο ὁ γνωστὸς λόγιος θεολόγος κ. Γεώργιος Π. Σωτηρίου, Δ)τῆς τοῦ περ. «Ο ΠΟΙΜΗΝ», ποὺ τὸ ἐξέδωκε ἡ Ἱ. Μητρόπολη.

Ἀπὸ τὸ ἴδιο τεῦχος πληροφοροῦμαστε ὅτι στὸ ὄρος Ὀλυμπος τῆς Λέσβου ἐγκαταστάθηκε κεραία καὶ πομπὸς γιὰ τὴν ἀναμετάδοση τῶν προγραμμάτων τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ δαπάνη καλύφθηκε ἀπὸ προσφορὰ ποσοῦ 2.000.000 δρχ. ἐκ μέρους τῆς Ὁσ. Ἡγουμένης τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ραφαὴλ καὶ 1.000.000 δρχ. ἐκ μέρους τοῦ κ. Δημ. Σηλιᾶκου.

ΤΟ «ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΑΙΡΕΣΕΩΝ

καὶ παραχριστιανικῶν ομάδων», ποὺ ἐκδόθηκε πρόσφατα ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης, εἶναι ἕνας πραγματικὸς θησαυρὸς γνώσεων, πληροφοριῶν καὶ στοιχείων γύρω ἀπὸ τὴν διαρκῶς ἀυξανόμενη δραστηριότητα ποικίλων αἱρέσεων καὶ παραχριστιανικῶν κινήσεων καὶ ομάδων.

Πρόκειται γιὰ ὀγκώδη ἔργο 592 σελίδων (σχῆματος 21X14 ἑκατ.) γραμμένο ἀπὸ τὸν κατ' ἐξοχὴν ἀσχολούμενο μὲ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς παραθρησκείας καὶ τῶν συγχρόνων αἱρέσεων Αἰδεσιμολ. πρωτοπρ. π. Ἀντώνιο Ἀλεβιζόπουλο, Δρ Θεολογίας καὶ Φιλοσοφίας. Ἐντυπωσιάζεται ὁ ἀναγνώστης ἀπὸ τὸ περιεχόμενο τοῦ βιβλίου, διότι δὲν ἀναφέρεται μόνον ἡ ἴδρυ-

Τοῦ κ. Εὐαγγέλου Π. Λέκκου

ση, ἐξέλιξη καὶ ἡ διδασκαλία κάθε αἱρέσεως καὶ ομάδος, ἀλλὰ παρατίθεται καὶ ἡ ἀνατροπὴ τῆς, ἐνῶ ἀκολουθεῖ καὶ ἡ ἀντίστοιχη ὀρθόδοξη διδασκαλία, βασισμένα ὅλα σὲ πλοῦσια ἑλληνικὴ καὶ ξένη βιβλιογραφία.

Στὶς 12 μεγάλες ἐνότητες γίνεται λόγος γιὰ τὶς Ἐλεύθερες Ἐκκλησίες, τὶς Ἐσθεσιαστικὲς τάσεις, τοὺς Πεντηκοστιανούς, τοὺς Ἑλληνες Πεντηκοστιανούς, τοὺς Χαρισματικούς, τοὺς Νεοπεντηκοστιανούς - θεραπευτές, τὶς «Ἵπερδογματικές» ομάδες μὲ χιλιαστικὲς τάσεις, τὶς Ἐσχολογικὲς ομάδες, τὶς Ἀποστολικὲς ομάδες, τοὺς Μορμόνους, τὸ «Νέο πνεῦμα» καὶ χριστιανικὴ ἐπιστήμη, καί, τέλος, τοὺς Νέους «Μεσσίες».

Ἡ κοπιώδης προσπάθεια ποὺ καταβλήθηκε ἀπὸ τὸν συγγραφέα γιὰ τὴ συγκέντρωση τῶν στοιχείων ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι γιὰ ὅλες τὶς αἱρέσεις καὶ τὶς ομάδες ὑπάρχουν πλήρεις διευθύνσεις καὶ τηλέφωνα, τόποι, ἡμέρες, καὶ ὄρες συναθροίσεων κ.λπ.

ΟΙ ΚΛΗΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΛΑΪΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μόρφου, στὸν τομέα τοῦ πνευματικοῦ τῆς ἔργου, πραγματοποιήσαν τὸ ΙΕ' Συνέδριό τους στὸ Ἐπισκοπεῖο Εὐρύχου. Παρέστησαν ὁ Πανιερότατος Μητροπολίτης Μόρφου κ. Χρυσάνθος, ὁ Πρωτοσύγκελλος π. Παγκρ. Μερακλῆς, ὁ Δ)ντῆς τοῦ Γραφείου Θρησκ. Διαφώτισης π. Βασ. Παπαφώτης καὶ οἱ λαϊκοὶ ἱεροκλήρυκες κ. κ. Μακ. Παπαχριστοφόρου καὶ Ἄντ. Στυλιανᾶκης. Τὸ Προεδρεῖο ἀπαρτιζόταν ἀπὸ τὶς κυρίες Φρειδερίκη Ἀντωνίου καὶ Ἰωάννα Πλουτάρχου. Τὸ πρόγραμμα περιελάμβανε βασικά: Εἰσαγωγικὲς ὀμιλίες τοῦ κ. Στυλιανᾶκη καὶ τοῦ κ. Παπαχριστοφόρου, χωρισμὸ τῶν Συνέδρων σὲ ομάδες ἐργασίας, ὀδηγίες γιὰ τὴ νέα πνευματικὴ περίοδο 1991-92, γεῦμα στοὺς κήπους τοῦ Ἐπισκοπεῖου.

ΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΤΩΝ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

καὶ τῆς Καλαμπάκας, ποὺ ἔχουν ἱστορικὸ καὶ ἀρχαιολογικὸ ἐνδιαφέρον, ἔβηκαν στὸ πρόσωπο τοῦ κ. Δημητρίου Καλοῦσιου τὸν προσεκτικὸ μελετητή. Σὲ τρία βιβλία του, ἀπὸ κάθε ἀποψη ἀξιοπρόσεκτα, ἱστοριογραφεῖ τὶς «Ἐκκλησίες τῆς Βασιλικῆς Καλαμπάκας» (σσ. 128), τὸν «Ἱ. Ναὸ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Τρικάλων» (σσ. 200) καὶ τὶς «Ἐκκλησίες στοὺς Ἀποστόλους Τρικάλων» (σσ. 108).